Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-нэз гарана | № 55 (13679) | 1972 оной мартын 5, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

ТҮРҮҮ ХҮНЭЙ ҮГЭ

ЖАЛШАН ЗОНОЙ ...ОЛО ДУУДАЯ!

...АН ЗОХЁОЛ! Тэрэнэй хүмүүжүүлхы үүргын ...р ехэ байһан тухай бидэнэр һайн мэдэнэ... ...үүдэй үе бүхэн өөһэдын дуратай зохёол... ...баатарнуудтай байдаг лаб даа. Совет уран ...од Николай Островскиин «Булад яажа ха...», Дмитрий Фурмановай «Чапаев», Алек... ...адеевэй «Бута сохилго», Федор Гладковой ..., Александр Серафимовичой «Түмэр урас...» ...олон бусад зохёолнуудаар манай үетэн хү... ...нэн. Энэ үетэн Эсэгэ ороноо хамгаалгын ... дайнай гал дүлэн соогуур гарасалдажа, ... эрьеһээ Берлин хүрэтэр фашистнуудые бу... ...һоор ошоо, «хүрин тахалай» аюулһаа дэл...бэраа.

...онэй залуу үеын хүбүүд, басагадай дуратай ...нь дээрэ дурдагдаһан уран зохёолнууд бай...ороо байна. Домогто ороһон эсэгэнэр, аха...үрэхэ, тэдэнэртэйл адли хүнүүд, Эхэ орон... ...сэхэ эрхэтэн боложо ябаһанаа залуу хү... ...эли тодоор лаблан харуулаа һэн. 1969 ...өөр Даманска арал дээрэ болоһон үйлэ... ...үдые һанаад үзыт!

...агуу уран зохёолшо Михаил Шолоховой ...«Номгон Дон», «Шэнэ газар хахалагдаа», ...онойнгоо түлөө тэдэнэр тулалдаа» гэһэн ...хэнэйшье мэдэһээр ямаршье үеын хүнэй ...онха ном болонхой. Дүлэтэ коммунистнууд ...Кошевойн, Семен Давыдовай, Макар На..., Андрей Разметневой образууд манай ...басагадта арюун жэшээ болоно ха юм.

...зохёол! Ажабайдал, хүнүүдэй хуби заяас ...ор, үнэншэмөөр, эли тодоор харуулха гээшэ ...о бүхэнэй нангин уялга болоно. Ажабайда... ...тэн бэшэ замые гаталжа, юумэ гээшые ...һэн, хараһан, дүй дүршэлөөр баян, «ха...уу долёоһон» хүнүүд уран бэлиг, орол...эбэритэйл байгаа һаа, гайхамшаг зохёол ...ээдэг гэжэ үнинэй мэдээжэ лаб даа.

... жэлнүүдтэ манай буряадай литературада ... олон зохёолнууд мүндэлөө. Роман, туужа, ..., зүжэгүүд яһала бэшэгдэнэ. Жэшээлхэ... Санжинай «Заяанай зам», Исай Калаш... «Шэнэ сагай шэнжэ», Виктор Сергеевэй ...үдэр», Цыденжаб Жимбиевэй «Гал могой ...эн романууд, Чимит Цыдендамбаевай ... хабарһаа эхилдэг», Доржи Эрдынеевэй ...ан» болон бусад туужанууд уншагшадай ... зохёолнууд болонхой.

...эдүүд Цырен-Дулма Дондокова, Дамба ..., Николай Дамдинов, Дондок Улзытуев, ... Бадаев болон бусад яһала амжалтатайгаар ... байна. Дамба Жалсараевай «Комиссарай ... Николай Дамдиновай «Минии багша Ле... Доржо Банзаров тухай дуун», Дондок Улзы... «Сагай суурян» гэһэн поэмэнүүд һүүлэй ...эй уран шүлэгэй томохон зохёолнууд боло...

... үетэн—залуу уран зохёолшод урагшатай ...жа байна. Далайн долгидой хойно хойно... ...барин, эбхэрэн ерэдэгтэл адляар манай бу... ...ературада шэнэ шэнэ хүсэнүүд нэмэжэл ...энь тон һайшаалтай.

... үе сагай хүн... Тала дайдаараа алтан та...үүлжэ, адуу малаа үдхэжэ, һүн далай ...ажа, торгон нооһо һубижа, Эхэ орондоо ...ог мяха. орооһо тушаажа байдаг хүнүүд ...зохёолнуудые бэшэхэ—бидэнэр, уран зо... ...эй нангин уялга болоно бшуу. Теэд мүнөө ...нэй ажабайдал, хуби заяан, баяр гуниг, ...бодол тухай бэшэгдэһэн зохёолнууд манай ...рада, сэхыень хэлэхэдэ, хомор болоод ...

...зохёолшодоймнай олонхинь түүхын мате...аар һонирхоно. Би эндэ түүхын, үни үн... ...үйлэ ушарнууд тухай зохёолнуудые бү бэ...гүйб. Зүгөөр мүнөө үеын хүн тухай бэшэ...хаха гээшэмнай бидэнэй ажал хүдэлмэриин ...түү дунда боложо үгэхэл.

...өө 1946 онһоо эхилжэ, уран зохёол бэшэ... ...гуурһанай бэхэ түрүүшынхеэ дуһаагаа ... гэһээр хорин зургаан жэл үнгэрбэ. Энэ ... арба гаран ном, «Харьялан урдаа Хёлго ...эн роман бэшэжэ үрдеэ гээшэ аабзаб. ...эмни бага гэжэ һананаб. Түсэб хараа... ...таа ехэ байна.

...өө үедэ Сэлэнгын аймагай Юрөө нютагай ... малша, анша хүнүүд тухай роман бэшэ...б. Энэ зохёолоо мүнөө хабартаа дүүргэхэ ...

... үеын хүн тухай бэшэхэнь хүшэн бэшэ ... дабтанаб. Тиимэһээ би ходо хүдөө ню...адагби. Юрөөдэ ошожо, удаан ажаһуудаг ...хи хүн зонтой уулзажа, үни удаан хөө...н. Ехэл һонин байдаг даа. Юуб гэхэдэ, ... заяатай, намтартай хүнүүд дайралдаха ...нтэй бүхэли үдэшэ, үдэр, һүнишье хөө...

... үедэ манай хүүгэдэй литература яһала ...хэдэ алдуу болохогүй ёһотой. Эдир үетэндэ зохёолнуудаа зорюулдаг бэшээшэд манайда бии. Би өөрөө үхибүүдтэ яһала олон зохёолнуудаа зорюулһанби. «Түрүүшын нугаһан», «Аюултай уулзалганууд», «Хара һалхин» гэһэн номуудни энээндэ гэршэ болохо.

Байгаали хамгаалха, ниитын гурим сахиха, агнуури тухай зохёолнуудые бэшэнэб. СССР-эй Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын, СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной үүсхэлээр 1969 оной хабар бүхэсоюзна зүблөөн Баку хотодо үнгэрөө һэн. Би тэрээндэ хабаадаһандаа ехэ баяртайб, урматайб. Юундэб гэхэдэ, ниитын гурим сахигшад, милициин хүдэлмэрилэгшэд тухай бэшэдэг бүхы уран зохёолшод Эхэ оронойнгоо зүг бүхэнһөө ерэжэ, эндэ ехэ суглаанда хабаадалсаа һэн. Һонин байгаа!

Хүдөө нютагаар ябахадаа, иимэ юумэтэй ходо ушардагби. Мүнөө үеын хүнүүд, тэдэнэй баатар ажал хэрэгүүд, һанал бодол, хуби заяан тухай бэшэгдэһэн очеркнуудаар уншагшад һонирхоно. Теэд манай республиканска газетэнүүдтэ очерк, зураглал, замай тэмдэглэлнүүд олоор гарадаг лаб даа. Тиибэшье эдэ очеркнууд согсологдожо, ном болгогдоногүй. Энэнь ехэл харамтай. Манай «Байгал» журнал республикынгаа түрүү хүнүүд тухай очеркнуудые үшөө олоор гаргадаг болог лэ гэжэ хүсэхэ. найдаха байнаб. Манай уран зохёолшодой очерк, зураглал, замай тэмдэглэлнүүдые олоор бэшэдэг болоо һаань, ехэл һайн бэлэй. Би өөрөө «Буряад үнэн» газетын редакцида арбан хоёр жэлдэ хүдэлһэнби. Тиимэһээ очеркнуудые яһала бэшэһэн лабзаб. 1973 ондо очеркнуудай тусхай ном гаргаха һанаатайб. Тэдэ очеркнуудни олон жэлэй туршада бэшэгдэһэн юм. «Хилгаата талын сэсэгүүд» гэһэн тэрэ ном соо хорёод очерк орохо байна.

Уран зохёолой шүүмжэлэл, шэнжэлэл тухай КПСС-эй ЦК-гай тогтоол һаяхан гараба. Энэнь ехэл зүб байна. Үнэхөөрөөшье, һүүлэй үедэ шүүмжэлэл, шэнжэлэл гээшэмнай залиршанхай. Буряадай номой хэблэлээр гараһан номууд тушаа рецензи, шэнжэлэл, һанамжа тон үсөөнөөр бэшэгдэнэ. Буряадай Уран зохёолшодой холбоондо энэ асуудалаар партиина нээмэл суглаан һаяхан боложо, шүүмжэлэл, шэнжэлэл саашадань һайжаруулха талаар ехэхэн зорилгонууд уран зохёолшодой, шүүмжэлэгшэдэй, зохёол шэнжэлэгшэдэй урда табигдаба. Шүүмжэлэл, шэнжэлэлнай хүгжэхэ, һайжарха бээзэ гээд найданабди.

Манай үеын хүн... Тэрэнэй баатар ажал, хуби заяан, хүсэл бодол, ажабайдал тухай Буряадаймнай уран зохёолшод һайн, гүн удхатай, гоё һайхан зохёолнуудые бэшэжэ, үе сагтаа суг алхалан, шэнэ хүниие хүмүүжүүлхэ талаар түрэл партиин табиһан зорилгонуудые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэлсэхэ бээзэ гээд найдагдана. Би өөрөөшье энэ талаар оролдохоб, тэмсэхэб гэжэ үгэеэ үгэнэб.

Барадиий МУНГОНОВ,
уран зохёолшо, СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной гэшүүн.

СССР-эй, БУРЯАДАЙ АССР-эй 50 ЖЭЛЭЙ ОЙН УГТАМЖАДА

КПСС-эй обкомдо, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхознигуудай гаргаһан үүсхэл тухай

СССР-эй, Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойе угтуулан, хүдөө тосхоноо олониитын ба колхозой хүсөөр болбосон түхэлтэй болгохын түлөө үргэн дэлисатай ажал хүдэлмэриин социалис уялга абаһан Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхознигуудай үүсхэлые дэмжэхэ.

Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхознигуудай үүсхэлые дэлисэ ехэтэйгээр дэлгэрүүлхые КПСС-эй райкомуудые, аймагай гүйсэдхэхэ комитедүүдые уялгалха. Колхоз, совхоз бүхэн һууриин газарнуудаа болбосон түхэлтэй болгохо талаар түсэбүүдые баталжа, тэдэнээ бэелүүлхэ хэмжээнүүдые абаха.

Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхознигуудай нээмэл бэшэгые республикын болон аймагай газетэнүүдтэ толилхо.

Хүдөө тосхониие болбосон түхэлтэй болгохо тухай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхознигуудай үүсхэлые саг үргэлжэ үргэнөөр харуулжа байхыень республикын, мүн аймагай газетэнүүдые, Телевидениин, радио-дамжуулгын комитедые уялгалха.

ТОСХОН, ҺУУРИНУУДНАЙ УЛАМ ҺАЙХАН, БОЛБОСОН ТҮХЭЛТЭЙ БОЛОГ ЛЭ!

Бүхы колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэришэд болон хүдөөдэ ажаһуудаг хүдэлмэришэд ба алба хаагшадта Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй хандаһан

НЭЭМЭЛ БЭШЭГ

Манай Эхэ орон—Совет Социалис Республикануудай Союз—табин жэлэйнгээ алдарта ойе угтахаяа байна. Энэ һайндэртэй дашарамдуулан Буряадаймнай ажалшад, бүхы оронойн ажалшадта адляар, КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые, юһэдэхи табан жэлэй гайхамшаг ехэ түсэбүүдые саг болзор соонь бэелүүлхын түлөө социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлнэ.

Республикымнай ажалшад Буряадайнгаа АССР-эй 50 жэлэй ойдо ажалай үндэр бэлэгүүдые мүн лэ бэлдэжэ байнхай.

Энэ табан жэлдэ манай колхозой урда ехэхэн зорилгонууд табигданхай. 1971—1975 онуудта бидэ 240 мянган центнер таряа, 76,5 мянган центнер хартаабха, 26,2 мянган центнер мяха, 76,3 мянган центнер һү, 4,1 мянган центнер нооһо абадаг болохо ёһотойбди. Гүрэндэ 20 мянган центнерһээ бага бэшэ орооһон, 6 мянган центнер хартаабха, 58 мянган центнер һүн, 21,7 мянган центнер мяхан, 4,1 мянган центнер нооһон худалдагдаха болохо. Табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбүүдые колхозойнгоо дүүргэһые, 1972 ондо таряашад, механизаторнууд болон малшадайнгаа бэелүүлжэ байһан ажалые хараад үзэхэдэ, дээрэ дурсагдагша түсэбүүд дүүргэгдэхээр.

Ажахынгаа экономикые саашадань хүгжөөхэдөө, бидэ колхознигуудай һуудал байдалай бүхы эрилтэнүүдые хүсэдөөр хангахын, соёл сурталай хүдэлмэри һайжаруулхын, байра олоор барихын, һууриин тосхонуудаа болбосон түхэлтэй болгохын түлөө оролдонобди.

Һүүлэй жэлнүүдтэ энэ талаар зарим тэды амжалтанууд туйлагданхай юм. Салин хүлһэнэй, олзын саг үргэлжэ дээшэлжэ байһаниие колхознигуудай ажана тэнюун байдал эли тодоор гэршэлнэ. Долоодохи табан жэлэй эсэстэ манай колхознигуудай нэгэ үдэрэй олзо 2 түхэриг 74 мүнгэндэ хүрэһэн һаа, 1971 ондо 4 түхэриг 37 мүнгэндэ хүрөө. Механизаторнуудай һарын олзо 1965 ондо дунда зэргээр 89 түхэриг болоһон һаа, 1971 ондо тэрэ 143 түхэригтэ хүрөө. Эдэ жэлнүүдтэ малшаднай һарадаа дунда зэргээр 101 түхэригһөө 133 түхэриг хүрэтэр салин абана.

Хүдөө тосхонуудай хүн зон зайн гал найдамтайгаар хэрэглэнэ, телевизор, холодильник, хубсаһа угааха машиннуудтай болонхой. Жэшээнь, манай колхозой 381 айлай 277-нчинь телевизортэй, гэхэ гү, али 10 бүлэ айлай 7—8-нинь сэнхир экранай дамжуулгануудые алгадгүй харана.

Наймадахи табан жэлдэ нютагаймнай соёл-ажаһуудалай болон байрын гэр барилга үргэнөөр ябуулагдаа. 320 хүүгэдэй һураха һургуулиин байшан, Ягодное һууринда 150 хүнэй багтаха клуб бодхоогдоо. Мүн хүдөөгэй библиотекын мэргэжэлтэдэй хоёр квартиратай 6 гэр, малшадай хоёр квартиратай 14 гэр, мүн нэгэ квартиратай олон гэрнүүд, бани, бригадын конторонууд ашаглалгада үгтөө һэн. Соёлоймнай байшанда капитальна заһабарилга хэгдээ. Үйлэдбэриин олон ехэ барилганууд ашаглалгада үгтөө.

Тиигэбэшье хүн зоной үдэр бүри ургажа байгаа эрилтэнүүд дүүрэнээр хангагданагүй. Худалдаа наймаанай, хүн зоной хэрэглэмжэ хангалгын, соёл сурталай хүдэлмэринүүдтэ дутагдалнууд олон. Тохой ба Ягодное гэжэ һууринууд, бригадануудай ба фермэнүүдэй түбүүд болбосон түхэлтэй болгогдоогүй байһаар.

Совет Социалис Республикануудай Союзай, мүн Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойе угтуулан манай Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд ажалшадайнгаа һууриин тосхонуудые, үйлэдбэриингөө центрнүүдые болбосон түхэлтэй болгохын түлөө социалис мүрысөө эмхидхэхэ гэжэ шиидээ. Бэелүүлэгдэхэ ажал хүдэлмэри иимэ:

1. Булаг, Тохой, Озерный, мүн Ягодныи һүнэй, гахайн фермэнүүдые, тракторна бригадын полевой станциие, эхэ хонидой отарануудай бригадануудай буусануудые болбосон түхэлтэй болгохобди; малшадта 5 шэнэ гэр барижа, хуушан гэрнүүдтэнь заһабарилга хэжэ, радиотой, телевизортэй, сэсэрлигтэй болгохобди.

2. Булаг, Тохой гэжэ газарнуудта малшадай культбаза байгуулаад, тэрэнээ бүхы хэрэгтэй юумээрнь хангаха, гурбан бани барихабди.

3. Тохой, Ягодное гэжэ һууринуудые болбосон түхэлдэ оруулхын тула:

— колхознигуудай буусануудые сэсэрлигүүдтэй болгожо, үйлсэнүүдтэ мянганһаа үсөөн бэшэ модо һуулгахабди:

— Тохой һууринай Ленинэй нэрэмжэтэ, Пионерскэ үйлсэнүүд һүниндөө зайн галаар гэрэлтүүлэгдэдэг болохо;

— Железнодорожно, Бестужевай, Тохойн, Пионерскэ, Ленинэй нэрэмжэтэ үйлсэнүүдые үргэдхөөд, асфальтаар хушахабди;

— Ленинэй нэрэмжэтэ, Пионерскэ үйлсэнүүдтэхи хашаануудые үгы хээд, орондонь штакетнигээр һайхан хорёонуудые барихабди, гэрнүүдэй үйлсэ руу хараһан сонхонуудта шэрдэмэл хаалтануудые һуулгахабди

4. Барилгын генеральна түсэбэй ёһоор сомоной Соведэй, колхозой правлениин шэнэ байшангууд бодхоогдохо; Тохой һууринай почто, магазин, поликлиникэ ба аптекэ шэнэ гэрнүүдтэй болгогдохо; Ягоднада эхин һургуулида гэр, тэндэхи дунда һургуулида спортивна зал баригдаха.

5. Тохой, Ягодное һууринуудта нэгэ квартиратай 20 шэнэ гэр ашаглалгада үгэжэ, номой магазинуудые заһабарилхабди.

6. Аксурга гэжэ газартахи колхознигуудай амаралтын гэр үргэдхэгдэжэ, болбосон түхэлтэй болгогдохо.

7. Ажалшадай һуудал байдалай, соёлой барилгада колхозой мүнгэ ехээр гаргашалха һэн хадань һууриная гол түлэб олониитын хүсөөр болбосон түхэлтэй болгохо, воскресенигүүдые үнгэргэхэ байнабди. Ажал хэжэ шадаха хүн бүхэн энэ хэрэгтэ 10 үдэр хүлһэгүйгөөр хүдэлхэ уялга абанхай.

Эдэ бүгэдэ ажал хэрэгтэмнай «Сельхозтехникын» аймагай нэгэдэлэй, дунда һургуулиин, сельпогой, жэмэстэ модоной питомнигой, уһалууриин системын болон бусад предприятинууд ба эмхи зургаануудай коллективүүд хабаадалсаха. Тэдэнэй хэхэ ажал Загастайн сомоной Соведэй табадахи сесси дээрэ харагдаһан, соёлой добтолгын хоёр жэлэй түсэбүүдтэй таа ралдуулан зохёогдоһон юм.

Хүндэтэ нүхэдүүд! Эдэ уялгануудые бидэ абаад байхадаа түүхэтэ ойе угтуулан һууриин тосхонуудаа болбосон түхэлтэй болгохын түлөө мүрысөөндэ республикынгаа хүдөөгэй ажалшадай үргэнөөр хабаадахыень уряалнабди. Хүдөөгэй хүн зоной һуудал байдалые бүри һайн болгохо талаар КПСС-эй XXIV съездын хараалһан хэмжээ ябуулгануудые ойрын болзор соо бэелүүлхын түлөө булта оролдоёл!

Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхознигуудай 1972 оной февралиин 25-най ниитын суглаан дээрэ баталагдан абтаба.

ШЭНЭ ТАСС ҺОНИН

Н. В. Подгорный шейх Муджибур Рахмантай уулзаба

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный мартын 3-да Кремль соо Советскэ правительствын уряалаар албанай хэрэгээр Советскэ Союзда ерээд байһан Бангладешэй Арадай Республикын Премьер-Министр шейх Муджибур Рахмантай уулзаба. Премьер-министртэй хамта гадаадын хэрэгүүдэй министр М. Абдус Самад, гадаадын хэрэгүүдэй министерствын секретарь С. А. Карим, тэрэшэлэн Советскэ Союзда байдаг Бангладешэй Арадай Республикын элшэн сайд Шамсур Рахман гэгшэд байлсаба.

Н. В. Подгорный шейх Муджибур Рахманиие, мүн тэрэниие үдэшэжэ ябаһан хүнүүдые хани халуунаар амаршалаа. Тэрэ хадаа шэнэ ажабайдал байгуулхадань Бангладешэй арадта саашадаа амжалтануудые туйлахыень хүсэһэн байна.

Бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэхэдэнь өөрынь ороной арадта үзүүлһэн туһаламжын түлөө шейх Муджибур Рахман гүнзэгы сэдьхэлэй баяр баясхалан хүргөө.

Хани халуун, хани барисаанай оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнэй үедэ хоёр ороной хоорондохи хани барисаа, харилсаа холбоо улам саашадань хүгжөөхэ, бэхижүүлхэ асуудалнууд, мүн уласхоорондын шиидхэгдээгүй зарим тэды асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ.

СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, Бангладешэй Арадай Республикада байдаг СССР-эй элшэн сайд В. Ф. Попов гэгшэд энэ хөөрэлдөөндэ хабаадалсаһан байна. (ТАСС).

Совет-Бангладешэй хэлсээнүүд

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин болон Советскэ правительствын уряалаар албанай хэрэгээр Советскэ Союзда ерэһэн Бангладешэй Арадай Республикын Премьер-Министр шейх Муджибур Рахман хоёрой хоорондо болоһон хэлсээнүүд мартын 3-да Кремль соо дүүрэбэ. Эдэ хэлсээнүүд үнэн зүрхэнэй ба хани ёһоор бэе бэеэ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрөө.

Эдэ хэлсээнүүдтэ совет талаһаа: КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор Н. К. Байбаков, В. Н. Новиков, СССР-эй министрнүүд А. А. Громыко, А. А. Гречко, гадаадын экономическа харилсаа холбооной талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ С. А. Скачков, СССР-эй гадаадын худалдаа наймаанай министрэй нэгэдэхи орлогшо М. Р. Кузьмин, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо Н. П. Фирюбин, Бангладешэй Арадай Республикада байдаг СССР-эй элшэн сайд В. Ф. Попов болон бусад хүнүүд хабаадалсаа.

Бангладешэй талаһаа: гадаадын хэрэгүүдэй министр М. Абдус Самад, бусад албан тушаалта хүнүүд хабаадалсаба. (ТАСС).

ХАМТЫН ДЕКЛАРАЦИДА ГАР ТАБИГДАБА

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин болон Бангладешэй Арадай Республикын Премьер-Министр шейх Муджибур Рахман гэгшэд мартын 3-да Кремль соо баяр ёһололой оршон байдалда «Советскэ Союзай ба Бангладешэй Арадай Республикын хамтын декларацида» гараа табиба.

Декларацида гар табилгын үедэ совет талаһаа нүхэд Д. С. Полянский, Б. Н. Пономарев, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор Н. К. Байбаков, В. Н. Новиков, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, СССР-эй оборонын министр, Советскэ Союзай маршал А. А. Гречко, СССР-эй хүдөө ажахын министр В. В. Мацкевич, албан тушаалта бусад хүнүүд байлсаа.

Бангладешэй талаһаа премьер-министрые үдэшэжэ ябаһан албан тушаалта хүнүүд байлсаа.

Деклараци хэблэлдэ толилогдохо юм. (ТАСС).

...СОМОЛОЙ ОБЛАСТНОЙ XXVI КОНФЕРЕНЦИИН ...ГАҺАН ВЛКСМ-эй БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ СОСТАВ

Обкомой гэшүүд

...онов С. Р.
...еева К. Т.
...уев А. Н.
...а З. В.
...ев В. Л.
...анов Б. Ц.
...ов А. Д.
...рова С. Д.
...нкуев Н. Д.
...сов В. Е.
...ская Д. Л.
...нов В. В.
...уляк Д. А.
...ев Б. Л.
...ев В. И.
... В. Н.
...чный Э. И.
...анова Г. Н.
...миров В. И.
... Т. И.
... В. П.
Воробьев А. Ф.
Галсанов Г. Г.
Гергенова А. М.
Гуржей Л. Т.
Дареева М. Д.
Дёмин Н. А.
Дондопова Е. Б.
Ерёменко Е. Б.
Ефимов П. П.
Жамсаранова З. Ш.
Жербаков А. И.
Залуцкая Л. В.
Занаев В. Р.
Иванов С. Б.
Калашников Н. А.
Калекин А. И.
Кобин В. Ф.
Коваль О. С.
Колесников В. С.
Коротова Л. С.
Кудряшов О. П.
Кучер В. И.
Мамитько Н. И.
Мантатов В. В.
Маханов М. Ф.
Миронова С. Ф.
Митыпов Д. Б.
Молчанова Е. А.
Мункоева Р. Ц-И
Нимаева Л. Ч.
Лаврентьев Е. Н.
Леонов В. М.
Лобанов В. Г.
Лубсанов А. Г.
Партунаев П. И.
Парпаев Ю. Ш.
Патрахин С. Л.
Подлеснов В. Ф.
Поломошных М. П.
Попов Р. А.
Пыкин В. М.
Раднаев В. Д.
Раднаева Н. Р.
Семенов Б. П.
Соболев Н. В.
Сокольников Е. Ф.
Суховеев В. П.
Сыренов К. Ж.
Тарасова С. Б.
Тимашов В. С.
Токуренова Н. Г.
Толстиков Ю. Н.
Трифонов Г. Л.
Тугдумов В. Т.
Ульянов В. В.
Хадаева Т. И.
Хамаганов В. К.
Хорнохоев Г. В.
Цыбиков Б. Б.
Цындуева З. Н.
Цындыжапов Д. Д.-Б
Цыренов Ц. П.
Чумаков В. В.
Чунавлев В. А.
Шагдуров В. Д.
Шульгина О. Г.
Шушурихин Г. А.
Шедрина Е. А.
Юдин М. А.
Ярош Г. А.

Гэшүүндэ кандидадууд

...фрова И. С.
... В. А.
...а С. В.
... Э. Д.
...ев В. А.
...ская В.
... М. А.
... Е. И.
Казазаева Е. П.
Калёных Е. П.
Кальдин В. А.
Кибирев Г. В.
Куприянов Н. И.
Кравцова Л. А.
Крутова Г. Т.
Левин В. М.
Максимова Т. Б.
Неудачина Л. И.
Патраков Н. И.
Сагадарова Д. Д.
Рябинина Л. С.
Тулуев К. Д.
Хардеева Л. К.
Хорганов В. О.
Шагдырова С. В.

ШАЛГАЛТЫН КОМИССИ

Аюшеев Ц.-Д. Ш.
Бурцев Н. Ж.
Гармаев А. Ц.
Гусляков И. А.
Гущин В. С.
Жамсаранов В. Б.
Зоркальцева З. К.
Игумнова Л. Т.
Ковалёва Т. Н.
Крутикова Л. И.
Лоскутников А. И.
Николаев Ц. Ц.
Овсянкин В. П.
Санжиев Д. Г.
Соловьева Л. И.
Сельверов П. Б.
Соколова Г. П.
Халхуева С. Х. Ц.
Хандаев Н. И.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ҺУРГАХА, ТУҺАЛХА, ЭРИЛТЭ ТАБИХА

ПАРТИЙНА организацинуудай ябуулдаг эмхидхэлэй болон ниитэ-политическэ хүдэлмэриин удхань, тэрэнэй үрэ дүнгынь гол түлэб партийна организациие толгойлогшоһоо, тэрэнэй хүтэлбэрилхы шадабариһаа, политическэ мэдэрэлээр хэр зэргэ ухаан бодолоо зэбсэгжүүлгэһээнь дулдыдаха байна. Ушар тиимэһээ КПСС-эй райком хадаа партийна эхин организацинуудта тоосоото-һунгалтын суглаануудые үнгэргэхэдөө, партийна организацинуудай секретарьнараар ажал хэрэг һайн мэдэхэ, нютаг зондо хүндэтэй, эмхидхэхы шадабаритай, партийна хүдэлмэриин дүршэлтэй, политическэ талаараа хатуужанги коммунистнуудые һунгаха гэжэ оролдоо.

Тиигээдшье манай аймагай партийна эхин организацинуудые хүтэлбэрилэн толгойлогшодой бүридэл алишье талаараа нилээд бэхижээ гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Секретарьнараар эдэбхитэй хүдэлмэришэд, колхознигууд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд һунгагдаа. Бүхы секретарьнарай 72,8 процентнь дээдэ ба гүйсэд бэшэ дээдэ һургуулиин эрдэмтэй нүхэд. Арбан долоониинь инженер, техничүүд, хүдөө ажахын эрдэмтэй мэргэжэлтэд болоно. Цехүүдэй, бригада болон отделенинүүдэй партийна эхин организацинуудай 55 секретарьнарай хахадһаа үлүүнь дээдэ, гүйсэд бэшэ дээдэ ба дунда һургуули дүүргэһэн коммунистнууд. Гэхэ зуураа, партийна организацинуудые гол түлэб эрдэм һургуулитай хүнүүд толгойлно гээд һанаагаа дүүргэхэ болоо һаамнай буруу. Партиин райком болбол партийна хүтэлбэрилэгшэдэй саашанхи һуралсал тушаань анхаралаа ходо табижа байдаг гээшэ. Гадна партийна хүдэлмэриин онол аргада мэргэжэхэ, политическэ хүтэлбэри эрхилхэ дүршэлдэ һураха таладань али болохо туһаламжа үзүүлхэ гэжэ оролдогдоно.

Иимэ шэглэлтэй хүдэлмэри һаянай ябуулагдажа эхилээ бэшэ. КПСС-эй манай райком партийна эхин организацинуудай һуралсалда анхаралаа хандуулһаар үнинэй. Иимэ һуралсал эмхидхэхэ тусхай гуримтай болонхойбди гэжэ хэлэхэ ушар гарана. Тэрэл гуримаа баримталан, тусхай табигдаһан түсэбэй ёһоор семинарнуудые үнгэргэжэ байдаг гээшэбди. Парткомуудай, цехүүдэй, бригада, отделенинүүдэй партийна эхин организацинуудай секретарьнарай семинар партиин райкомой дэргэдэ, мүн дүтэ дүтэ руунь хамталжа, бүлэг бүлэг болгон эмхидхэдэг байнабди. Ямар нэгэн парткомой дэргэдэ зарлагдаһан семинарта хабаадагшад тэндэхи партийна организациин хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй танилсаха аргатай байдаг бшуу. Иимэ кустовой семинарнуудай аша үрэнь, үнэндөө, үлүү һайн байдаг гэжэ манай дүршэл гэршэлнэ.

Үнгэрһэн жэлэй эхин багаар партиин райкомой дэргэдэ семинар зарлагдаа һэн. Тэрэ һуралсалда хабаадагшад комсомолой хүдэлмэриие партийна талаар хүтэлбэрилхэ тухай, арадай хинагшадай бүлэг болон постнуудай хүдэлмэри эмхидхэн ябуулха тухай асуудалнуудаар заабари абаһан байна. Мүн тиихэдэ парткомой болон партбюрогой хүдэлмэри түсэблэхэ, эмхидхэн ябуулха, партийна саарһан хэрэг эрхилхэ асуудалнуудта анхарал табигдаа. Эдэмнай партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэридэ хабаатай зүйлнүүд болоно гээшэ ааб даа.

Арадай ажахы хүгжөөлгые холын хараатайгаар эрхилхэ, үзэл сурталай ба хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулха, мүнөө үедэ политическэ пропаганда эрхилхэ гол арганууд болон социалис мүрысөө эмхидхэхэ асуудалнууд семинар дээрэ мүн лэ харагдаа һэн. Тэрэнэй удаа партийно-эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри ябуулдаг дүй дүршэл тушаагаа Хандагатайн ба Шулуутайн леспромхозуудай, Онохойн модоной комбинадай парткомуудай секретарьнар нүхэдтөө хөөрэжэ үгэһэн байна. Партиин зэргые бэхижүүлхэ, залуу коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ талаар тэдэнэй бэелүүлдэг хүдэлмэри анхарал татамаар байгаа.

КПСС-эй райкомой эмхидхэдэг парторгнуудай һуралсалай хэшээлнүүдые партиин райкомой секретарьнар, таһагуудые даагшад хүтэлбэрилдэг, лекци уншадаг, элидхэл хэдэг байна. Мүн аймагай хүтэлбэрилхы тушаалтад, эрдэмтэ мэргэжэлтэд, ажахын хүтэлбэрилэгшэд болон томо парткомуудай секретарьнар энэ хэрэгтэ хабаадуулагдаха зэргэтэй.

1971 оной туршада партийна эхин организацинуудай секретарьнарай семинарнууд «Гигант» ба Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудай, «Татарский ключ» гэжэ карьероуправлениин дэргэдэ болоһон байна. Тэдэ семинарнуудта партийна хүтэлбэрилэгшэдһөө гадна, колхоз, совхозуудай болон промышленна предприятинуудай профсоюзай эмхинүүдые толгойлогшод уригдаһан юм. Эндэ ниитэ-политическэ болон партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулха, социалис мүрысөө хүтэлбэрилхэ асуудалнууд гол һуури эзэлээ һэн. Семинарта хабаадагшадай үмэнэ «Гигант» колхозой түрүүлэгшэ А. В. Смолин, тиихэдэ парткомой секретарь байһан В. И. Бачеев, «Татарский ключ» гэжэ карьероуправлениин директор П. С. Сафронов, парткомой секретарь В. П. Гнатюк гэгшэд коллективэй дунда ябуулагдадаг экономическа ба политическэ хүдэлмэриин аша үрэ тухай жэшээнүүдые дурдан, һонирхомоор хөөрэжэ үгэһэн байха юм.

Колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, партийна организацинуудай секретарьнарай, зооветеринарна мэргэжэлтэдэй хабаадалгатай семинар XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэ болоһон юм. Партийно-эмхидхэлэй ниитэ-политическэ хүдэлмэриин асуудалаар хөөрэлдэхэтэеэ хамта семинарта уригдагшад эхэ малые искусственна аргаар үрэжүүлдэг арга дүршэлтэйнь танилсаһан байгаа.

Юрэдөө, парторгнуудые куст куста һургахада зохид гэжэ ойлгонхойбди. Тиимэ һуралсалда ганса партийна эхин организациин секретарьнарые байлгаха бэшэ, мүн партгруппоргнуудые, партиин райком, парткомой ба партбюрогой гэшүүдые, профсоюзай болон арадай хиналтын эдэбхитэдые хабаадуулалсажа болоно ха юм. Партийна, профсоюзай эдэбхитэдые ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулгада дүршүүлхэ гэршэ ехэл шухала гэжэ тоолодог байнабди.

Партийна хүтэлбэрилэгшэдэй политическэ һуралсал тушаа анхаралаа табихатаяа хамта, мүн тэдэнэй юрэнхы эрдэм мэргэжэл дээшэлүүлхэ гээшэ баһал партиин райкомой урдаа хараха хэрэгынь болоно. Мүнөө 8 секретарьнар институт болон техникумүүдтэ заочноор һуража байна. Тиихэдэ бүхы парторгнуудай 58 процентнь КПСС-эй райкомой дэргэдэ эмхидхэгдэһэн марксизм-ленинизмын университедэй филиалда һурана. Энэ филиалда һурагшад Улаан-Үдэһөө уригдаһан дээдэ һургуулинуудай багшанарай, эрдэмтэдэй, республикын дээдэ зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэй лекци шагнаха аргатай байна бшуу.

Партийна эхин организацинуудай секретарьнарай семинарнуудые шанар һайнтайгаар, политическэ гүнзэгы удхатайгаар, бодото һуралсал болохоор үнгэргэхын тула партиин райком саг үргэлжын анхарал табина. Тиигээдшье иимэ саг үргэлжын, холын хараатайгаар түсэблэгдэһэн һуралсал партийна хүтэлбэрилэгшэдэй политическэ ба юрэнхы мэдэрэлые дээшэлүүлжэ, партийна хүдэлмэриин орёо дүй дүршэлдэ һургажа, хүтэлбэрилхы шадабариинь баяжуулжа шадана гэжэ тэмдэглэлтэй. Энэл хэмжээндээ ходо байхын тула һуралсалай хойноһоо шанга хиналта табиха, хэшээлэй шанар ба удхыень дээшэлүүлхэ уялгатайбди.

Иимэ һуралсал эмхидхэхынгээ хажуугаар партиин райкомой хүдэлмэрилэгшэд ажахынуудаар, предприяти болон барилга дээгүүр, эмхи зургаануудаар ябахадаа заатагүй тэндэхи партийна организациин секретарьтай уулзажа, ажал ябуулгатайнь танилсаха, хэрэгтэй болоболнь заабари үгэхэ, туһа хүргэхэ гэжэ оролдодог заншалтай. Энэмнай парторгнуудые партийна хүдэлмэриин дүршэлдэ, онол аргада һургаха баһа нэгэ гол шухала оньһониинь болоно бшуу. Тиимэһээ райкомой инструкторнууд тус тустаа хэдэ хэдэн партийна организацинуудые бэедээ даажа абаһан байдаг. Тэдэнэр организациин байдал тушаа харюусаха уялгатай.

Сагнай урагшаал, шамдагай дабшана. Үдэр бүриимнай ажал ябуулга шэнэ удхатай, шэнэ шэнжэтэй боложол байна. Тиимэ үе сагта өөрынгөө али бүхы мэдэрэлые дээшэлүүлхэ, шэнэ сагай эрилтэтэй тааруу болгохо ёһотойбди. Энэ хэрэгтэмнай саг үргэлжын һуралсал шиидхэхы үүргэ дүүргэхэ байна бшуу.

Д. ДАШИЦЫРЕНОВ,
КПСС-эй Загарайн райкомой эмхидхэлэй таһагые даагша.

ВЛКСМ-эй Буряадай обкомой эмхидхэлэй пленум тухай ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

Комсомолой областной XXVI конференциин һунгаһан обкомой түрүүшын пленум боложо, эмхидхэлэй асуудал зүбшэн хэлсэбэ. Пленумэй шиидхэбэриин ёһоор ВЛКСМ-эй обкомой бюро 11 хүнһөө бүридүүлэн һунгагдаа. Бюрогой гэшүүдээр нүхэд **Э. И. Буерачный, А. И. Жербаков, О. П. Кудряшов, В. М. Леонов, А. Г. Лубсанов, В. В. Мантатов, М. Ф. Маханов, Л. Ч. Нимаева, Ю. Ш. Парпаев, В. Ф. Подлеснов, В. Д. Раднаев** гэгшэд һунгагдаһан байна.

ВЛКСМ-эй обкомой нэгэдэхи секретаряар нүхэр **М. Ф. Маханов,** секретарьнараар нүхэд **В. Ф. Подлеснов, В. Д. Раднаев, Л. Ч. Нимаева** гэгшэд һунгагдаба.

Комсомолой областной XXVI конференциин һунгаһан шалгалтын комиссиин эмхидхэлэй заседани боложо, нүхэр **А. И. Лоскутников** энэ комиссиин түрүүлэгшээр һунгагдаа.

Эрдэм наука—хүгжэлтэ дэбжэлтэ түргэдхэдэг түгэлдэр хүсэн

СССР-эй Наукануудай академиин жэлэй дүн гаргалгын суглаан

Мүнөөнэй табан жэл доторхи эрдэм, техникын хурдан түргэн хүгжэлтэ — манай ороной экономико ба соёлой, арад зоной байдалай саашанхи дэбжэлтын шиидхэхы нүхэсэл болоно. Москва хотодо мартын 2-то дүүрэһэн СССР-эй Наукануудай академиин жэл соохи хүдэлмэриин дүн гаргаха суглаан үндэһэн шухала ба юрэнхы шэнжэлгэнүүдые улам үргэдхэхэ тухай КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ, тэдэниие түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын он доторо арадай ажахыда хэрэглэхэ асуудал зүбшэн хэлсэлгэдэ зорюулагдаа.

Орон доторхи естественнэ, ниитын эрдэм ухаанай талаар хэгдэдэг шэнжэлгэнүүдые улам үргэдхэхэ гэһэн түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын оной даабаринууд гол түлэб дүүргэгдээ гэжэ СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент Г. К. Скрябинай элидхэл соо, совет гол эрдэмтэдэй хэлэһэн үгэнүүд дотор тэмдэглэгдэбэ. Туйлагдаһан үрэ дүнгүүд техническэ дэбжэлтэ улам түргэдхэхэ, арадай ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ удха шанартай байна.

СССР-эй Наукануудай академиин шэнжэлхы эмхи зургаанууд табан жэлэй түсэбтэ хабаатай научно-техническэ 118 ехэ асуудал шэнжэлэн тодорхойлхо хүдэлмэридэ хабаадалсана. Жэшээлэн хэлэбэл, энергетикэдэ хабаатай физико-техническэ асуудалнуудые шэнжэлдэг отделени орон доторхи элшэ хүсэ 2000 он хүрэтэр хүгжөөхэ тухайлбари түсэб табинхай. Геологиин, геофизикын, геохимиин отделениин эрдэмтэдэй һанамжа дурадхалнууд СССР-эй Европодохи хубиин, Алас-Дурнын, Сибириин, Казахстан ба Дунда Азиин ашагта хэдэ хэдэн үнэтэ материалнуудай минеральнэ - шанаржуулагдаагүй зүйлнүүдэй бааза үргэдхэхэ холын хараата түсэб зохёохо арга олгоо.

СССР-эй Наукануудай академиин Сибирьтэхи отделени түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын ондо научна шухала үрэ дүнгүүдые туйлаба. Тэрэнэй эрдэмтэд 1971 ондо арадай ажахын шухала удха шанартай 130 шэнжэлгэ хэрэглэхые дурадхаһан байна. Эдэнэй олонхинь хэрэглэгдэжэ эхилэнхэй. Эрдэм наука үйлэдбэри хоёрой холбоо барисаа бэелүүлхэ холын хараата шэнэ аргануудынь эндэ олдоо.

Совет эрдэмтэдэй уласхоорондын научна холбоон нилээд үргэдхэгдөө, улам бэхижээ. СССР-эй АН мүнөө дэлхэйн наукануудай академинүүдтэй, шэнжэлгын ехэ ехэ эмхинүүдтэй бултантайнь шахуу научна харилсаа холбооной хэлсээнүүдые баталанхай.

Оронной эрдэмтэдэй коллективүүд шэнжэлхы ухаанай талаар шэнэ амжалтануудые туйлажа, СССР-эй 50 жэлэй ойе угтахаар эрмэлзээнэ гэжэ СССР-эй Наукануудай академиин жэлэй хүдэлмэриин дүн гаргаха суглаан дээрэ эрдэмтэд нэгэн һаналтайгаар мэдүүлээ.

(ТАСС).

ЗАГАСТАЙН ГОЛ ДЭЭРЭ

(ЗАЛУУШУУЛАЙ БҮХЭСОЮЗНА БАРИЛГА ДЭЭРЭҺЭЭ)

Загастайн голые хүндэлэн харбаһан үргэн харгыгаар түмэр-бетон, барилгын алибаа хэрэгсэлнүүдые тээһэн элдэб түхэлэй машинанууд зүдхэн, барилга тээшэ дабшанад.

Мүнөөдөө мантан ута хоолойнуудһаа бараан хара утаан бушхалаашьегүй һаа, Загастайн гол дээрэ бодожо байгаа адар томо бүтээлнүүд, барилгын зүйл бүхэнэй зэр зэмсэг, машина болон тракторнуудые, ерээдүйдэ арадай ажахыда айхабтар ехэ аша туһатай барилгын Буряад орондомнай баригдажа байхые харахадаа, хэншье баясан омогорхохо байха.

Хэдыхэн минутын забһарта комсомолой комитедэй дэргэдэхи барилгын штабай начальник Николай Бельскиие барилга тухай богонихоноор хөөрэхыень гуйбаб. Тэрэ бага зэргэ бодомжолһонойнгоо һүүлээр иигэжэ хэлэнэ:

— Манай барилга тон залуу юм, эхилһээр жэл хахад боложо байна. Тиигэбэшье яһала хараатай юумэн хэгдээ. Мүнөө бүхы участогууд дээгүүр 800-гаад хүдэлмэришэд ажаллана. Гурбан зуу гаран залуушуулай 120-ниинь комсомолшууд юм. Жэл ерэхэ тума хэхэ, бүтээхэ ажал ехэ боложо, түсэбэй ёһоор 1974 ондо хүдэлмэришэдэй тоо 3500 шахуу болохо, мэргэжэл шадабаринь дээшэлхэ юм бэзэ. Мүнөө хүдэлжэ байһан олонхи залуушуул урдань барилга дээрэ ажаллаагүйһөө боложо, дүй дүршэлөөр бага байна. Хэр тиигэбэшье мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлхэ, дүй дүршэл олохын түлөө комсомол-залуушуул ехэхэн оролдолго гаргана.

— Үнгэрэгшэ намар комсомолой комитедэй үүсхэлээр барилга дээрэ залуу шулуушадай хоорондо конкурс үнгэргэгдэжэ, бэрхэшүүл илгаран гараа. Тус конкурсдо хабаадагшадта дурасхаалай бэлэгүүд барюулагдаа. Конкурсдо шалгараһан бусад нүхэдтөө өөрынгөө шадабари, дүй дүршэлөө заажа, харуулжа үгөө. Тиимэһээ иимэшүүл үүсхэһэн барилгын ондоо мэргэжэлнүүдтэ саг үргэлжэ үнгэргэгдэжэ байха. Имэ хэрэг һаал ерэһэн залуушуулда аша туһатай ха юм.

...Тэрэ үдэр республика дотор секундын 17—20 метр хүсэтэй шуурган болохо гэһэн мэдээсэл соносхогдоо. Үдын һүүлээр Табхарай хабшалһаа хүсэтэй һалхин гэнтэ бууба.

Барилгын оройдо ажалаараа дашуурһан гагнууршад, хабсаргагшад шуурганай хэды шангарбашье, тэрээндэ анхархаар бэшэ, хүдэлмэрээ үргэлжэлүүлһээр лэ байба.

Байн байһаар сэлмэг тэнгэри бүрхэг харанхы боложо, һалхинай хүсэн улам шангадана. Дээрэһээ гагнуурай хүхэ-сэнхир, улаа-ягаан ошон сасарна.

Һалхинай нилээд буурража, тэнгэриин шарайн сэлмэхэлээр залуухан аад, хазаар һахалтай хүбүүн газарта буужа, бидэнтэй золгобо.

— Магир, ши яаһан хүн гээшэбши. Яахадаа ажалай гуримые сахинагүйбши, — гэжэ Николай Бельский Магир Якуп-Оглые зэмэлбэ.

Магир зэмэеэ ойлгожо, бүдүүн хоолойгоор: «Ёхэшье үндэр бэшэ, оройдоол 20-ёод метр ха юм даа. Космонавт Леонов замбуулинда ниидэжэ ябахадаа, гагнуури хээ хамнай», — гээд, бага зэргэ миһэд гэбэ.

— Танилсагты, мүнөөдэрэй герой, комсомол-залуушуулай бригадын бригадир, комсомолой эхин организациин секретарь Рахимов Магир Якуп-Оглы, — гээд бидэниие Н. Бельский танилсуулба.

Магир Якуп-Оглы азербайджан яһанай хүн. Тэрэ хоёр жэлэй урда сэрэгэй алба дүүргээд, Галуута-Нуурай ГРЭС барилсахаяа һайн дураараа үлэһэн. Түрүүшын үдэрһөө эмхи журамтай, урагшаа һанаатай, хүдэлмэридөө хамсыгаа шуужа ородог хадаа суг ажалладаг комсомолшуудайнгаа хоорондо хүндэтэй болоо. Удангүй барилгын управлени комсомолой комитедтэй зүбшэжэ, Рахимовые комсомол-залуушуулай барилга-хабсаралгын бригадын бригадираар томилоо һэн.

Мүнөө бригадань 16 хүнһөө бүридэдэг, барандаа комсомолшууд. Тэдэнэр хоорондоо эбтэй эетэй, халаанайнгаа даабариие 140—150 процентдэ, зарим үдэрнүүдтэ 180 процентдэ хүргэдэг.

— Үшөөшье аша үрэтэйгөөр ажаллахаа арга боломжонууд манда бии. Тэдэ үдэр соо хүдэлмэриин олон дахин һэлгэгдэнэ. Тиигэжэ уригша хойшоо ябуулагдажа, хайран сагаа гээнэбди. Гэхын хажуугаар барилгын хэрэгсэлнүүд: түмэр-бетон, барилгын модон, цемент гэхэ мэтэн зүйлнүүд дээр саг үргэлжэ дуталанабди,— гэжэ Рахимов хөөрэнэ. — Үнгэрэгшэ жэлэй апрель һарада манай барилга ВЛКСМ-эй ЦК-гай шиидхэбэреэр Бүхэсоюзна комсомол-залуушуулай эршэтэ барилга гэжэ соносхогдоо һэн. Энээл иимэһээ ажалай бүтээсэ дээшэлүүлжэ, барилгын шэнэ дүй дүршэл нэбтэрүүлжэ, богонихон болзор соо энэ барилгые гүйсэд дүүргэхэ гээшэ бидэ, залуушуулай нангин уялга болоно.

Манай бригадынхид арга боломжоёо хаража үзөөд, бэшэ комсомол-залуушуулай бригадануудта, бусад үетэн нүхэдтөө «табан жэлые дүрбэн жэлдэ» гэһэн уряа соносхохоор бэлдэжэ байна.

Туе бригадынхид азербайджан, ород, буряад, украин яһатанһаа бүридэһэн. Саганов, Баторов, Тыкшилов, Хагоев гэгшэд Зэдэ, Сэлэнгэ нютагуудһаа ерэжэ, барилгын мэргэжэл, шадабаритай боложо байнхай. Даалгагдаһан хүдэлмэридөө абьяас ехэтэйгээр хандадаг, эмхи журамтай хадаа магтаалда хүртэдэг.

ГРЭС-эй барилга дээрэ, барилгын управлениин конторо соошье олоной нюдэндэ харагдаха газарта халаанай, һарын дүн харуулһан самбар бии. Тэрээнһээ гадна, саг үргэлжэ «комсомолой прожектор» дутуу дунданууд болоод ажал хүдэлмэри хойшонь татадаг архиншад, бузгай ябадалтайшуулые тодорхойлон харуулдаг.

Хэр сүлөөгүй байбашье, Магир Якуп-Оглы хүдэлмэриингөө хажуугаар забһар оложо, олониитын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Комсомолой эхин организациин секретарь хадаа һарадаа нэгэ суглаа үнгэргэжэ, ажалай дүн гаргадаг, журам, һуралсал гэхэ мэтын шухала асуудалнуудые зүбшэдэг заншалтай. Хэндэ ямар туһаламжа хэрэгтэй байбалнь, тэрэ дары бүтээхын түлөө оролдодог, шадаха зэргээрээ туһалдаг.

— Байгша ондо электротехническэ техникумдэ заочноор һураха хүсэлэнтэйб. Гадна минии бригадын олонхинь 10-дахи класс дүүргэһэн. Тиимэһээ энэ жэлдэ мүн лэ дээдэ һургуулида, техникумүүдтэ заочноор һуралсаха хүсэлэн хэжэ байнхай, — гэжэ Магир хөөрэнэ.

Гусиноозёрско хотодо ГРЭС бодхоогшодой ажаһууха 100 гаран байратай гэр барижа, комсомол-залуушуулай барилгын бригада малгайгаа абаха сүлөөгүй ажаллана. Эндэ ВЛКСМ-эй барилгын управлениин комитедэй секретарь Евгений Лаврентьевтэй уулзажа, залуу барилгашадай ажабайдал, тэдэнэй хүсэл, эрмэлзэлгэ болоод, бусад шухала асуудалнуудаар һонирхобобди.

— Тус бригада барилгын управлени соо түрүүшүүлэй тоодо ябадаг юм. Сибириин олон барилга бүтээлсэһэн дүй дүршэл
гаар баян болоһон
Владимир Георгиевич
луушуулые хүтэлбэри
Е. Лаврентьев хэлэнэ.

Владимир Георгиев
залуушуултай ажалла
дээ халуун анхаралта
жа өөрынгөө дүй дү
гэжэлдэ һургадаг ху
харюу болгон, залуушу
ратайгаар эсэгэ м
хүндэлдэг юм. Эдэ бү
тэрэнэй хүтэлбэрилдэг
лаанай, һарынгаа пла
— 150 процентээр д
Һүүлэй үедэ В. Г.
гадынгаа гэшүүдые
жэлдэ һургахые эрмэл
гын түрүүшын жэлдэ
гойлһон бригадын оло
үйлэдбэриие хүтэлбэр
Наймадахи табан ж
да ажалай габьяа гар
һэнэйнгөө түлөө Ажа
Тугай орденоор шагна

Комсомолой комите
лые коммунис ёһоор
хэ, мэргэжэл шадаба
лүүлхэ, сүлөөтэй сага
үнгэргэхэ, социалис м
хэхэ хэрэгтэ гол анх
дуулна.

Комсомолшууд бо
шуулдаа Гусиноозёрск
рилгын управлениин
митет халуун анхара
даг, хэрэгтэй сагтань
үзүүлдэг байна. Т
парткомой секретарь Д
хайлович Красиков ни

— Ерэхэ хабар ВЛ
гай зууршалгаар 300
шуул манай барилга
хөөр ерэхэ хараатай. Т
дэ нэн түрүүн тэдэн
раар хангаха ёһотой
гэр байрын асуудал
тэй хэрэгнай болоно.
шэдэй хамтын олон
үхибүүдэй байха
богонихон болзор соо
сэбтэй аад, тэрэмнай
териалаар саг болзор
гагдадаггүйһөө боложо,
тагдана.

Дутагдалнуудай хэды
башье, богонихон са
усадхажа. Бүхэсоюзна
залуушуулай эршэтэ
дан харгыдаа орожо, 9
жэлэй турша дотор
дээрэ бодоһон Б
ГРЭС элшэтэ гэрэл
хань дамжаггүй.

Вас. БУДА
Хабаровскын
дээдэ һургуулиин

Дугар Дылыкович,
Ханда Ринчиновна Д
тан Улаан-Үдын
Ивалгын туршалга-ү
риин ажахыда хони
хүдэлжэ эхилһээр на
хи жэлээ ябажа
Оролдосотой бэрхэ
шад жэл бүри ажал
амжалта туйладаг,
соогоо, сугтаа хүдэл
хэдтөө магтаалтай бо
юм. Мүнөө жэлдэшье
нэрэй хаража байһа
нууд бултадаа тобир
нууд ондо орожо ба
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Д
тан ажал дээрээ.
Д. БАЛДАНОВАЙ

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө

ҮЙЛЭДБЭРИИН АШАГ ҮРЭ ДЭЭШЭЛ

Юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэл түгэсэбэ. КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө тэмсэжэ, манай совхозой ажалшад 1971 оной түсэб, даабари, социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэһэн байна.

Үнгэрһэн жэлдэ ажахымнай гол һалбари—мал ажал нилээд хүгжэлтэтэй гараа. Адууһа малай тоо толгой олошоруулха түсэб үлүүлэн дүүргэгдэжэ, даабариһаа гадуур 2 мянга гаран центнер һүн, 180 центнер мяхан, 16 центнер нооһон, 50 мянга гаран үндэгэн гүрэндэ тушаагдаа һэн. Эдэ бүгэдын ашаар совхознай жэлэй олзо орлшотойгоор гаталһан байха юм.

Үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ талаар КПСС-эй XXIV съездын хараалһан хэмжээнүүдые хүтэлбэри болгон, совхозой хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд адууһа малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ, тарялан, сабшалангай ургаса үргэхэ талаар ехэ юумэ хэһэн байна. Хэрбээ дүрбэн жэлэй урда тээ совхозой үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1800-гаад килограмм һүн һаагдадаг байбал, нёдондо тэрэмнай 2411 килограммда хүргэгдөө. Манай Буйска һаалиин фермын коллектив үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 2536 килограмм һү һаагаа. Энэ фермын малшад жэлэй туршада үнеэн бүриһөө 373 килограмм һү ехээр һаагаа. Бүхы совхозоороо 1970 онойхидо орходоо, нёдондо үнеэн бүриһөө 216 килограммаар ехэ һү һаажа абаһан байна.

Совхозой 46 һаалишадай 44-ниинь үнеэн бүриһөө хоёр мянга гаран килограмм һү абанхай. 11 һаалишад 2500 килограммай дабаа дабаа. Ажахымнай эрхим һаалишад Дора Трофимовна Коротова, Анна Никитична Шубина гэгшэд үнеэн бүриһөө 2800 гаран килограмм һү һаанхай. Совхозой һаалишадай мурысөөндэ архимлэжэ гараһан Валентина Никитична Дульянинова нёдондо үнеэн бүриһөө 2913 килограмм һү һаажа амжаа.

Үнеэдэй һү шэмэ ямар аргаар иимэ урагшатайгаар дээшэлүүлэгдэжэ байнаб гэхэдэ, ажахы дотор малай үүлтэр һайжаруулха хэрэгтэ ехэ анхарал табигдана. Совхозой бүхы дүрбэн фермэдэ үнеэд искусственна аргаар, үүлтэртэ бухын үрэһөөр үрэжүүлэгдэнэ. Жэл бүри үнеэдэй 20—25 процентнь эмэ гунжадаар һэлгэгдэжэ, эдэ жэлнүүдтэ һүрэгнай бүхыдоо тооной шэнэдхэн хубилгагдаһан байха юм. Үсхэбэрилгэдэ үлөөгдэхэ малые тугал байхаһаань хойшо һайнаар харууһалжа, эдеэлүүлжэ байһанай ашаар һү шэмэ ехэтэй залуу үнеэд олошорбо.

Тиихэ зуураа, малай тэжээл һайжаруулха хэмжээнүүд абтаһан байна. Малда элдэб зүйлэй, шэмэ ехэтэй тэжээл эдюулэгдэдэг болонхой. Нёдондо ажахымнай 74 мянга гаран центнер орооһо таряа хуряажа, түсэбөө 4 мянга гаран центнерээр үлүүлһэн юм.

Адууһа малай ашаг шэмэ дээшэлүүлгэдэ малшадай габьяа ехэ. Совхоздо ажалша бэрхэ, мэргэжэл шадабаритай һаалишад, мал адуулагшад, техник-үрэжүүлэгшэд олон. Мүнөө үедэ һаалиин фермэ бүхэндэ эбтэй эетэй, ажалша һайн коллектив байгуулагданхай. Тэдэнэр малаа һайнаар харууһалжа, эдеэлүүлжэ, урдаа табигдаһан зорилгоёо бэелүүлхэ шадабаритай.

Һаалишад, малшадай мэргэжэл шадабариин дээшэлжэ байһые иимэ нэгэ баримта гэршэлжэ үгэнэ. Мал ажалда хүдэлдэг 119 хүнэй 61-ниинь 1-дэхи, 2-дохи классай малшанай мэргэжэлтэй болонхой. 46 һаалишадай 25-ниинь иимэ дээгүүр классай мэргэжэлтэй юм.

Манай техник-үрэжүүлэгшэд илангаяа һайнаар хүдэлжэ гараа. Үнгэрэгшэ жэлдэ совхозой 100 үнеэн, гунжан бүриһөө 102 тугал абтаһан байна бшуу. Тиигэжэ үнеэдэй һубайралга усадхагдаа. Һү һаали дээшэлүүлгэдэ, малай тоо олошоруулгада энэ горитойгоор нүлөөлөө.

Һүүлэй жэлнүүдтэ үхэр мал бэлшээн, шахан таргалуулжа, гүрэндөө тушаадаг болообди. Тэрэнэй ашаар нёдондо гүрэндэ худалдагдаһан үхэрнүүдэй 81 процентнь тарган гэһэн сэгнэлтэтэйгээр абтаа.

Мяха ехээр абадаг болохо хэрэгтэ гахай үсхэбэрилгэ горитой нүлөөлнэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ совхознай 3585 центнер гахайн мяха гүрэндэ худалдаһан байгаа. Тэрэнэй 1890 центнер гэхэ гү, али 52,7 процентнь тарганаар тушаагдаа. Бүхыдөө гахайн мяхан урда жэлэйхиһээ 724 центнерээр ехэ худалдагдаһан байха юм.

Гүрэндэ тушаагдадаг малай шэгнүүр эдэ жэлнүүдтэ эрид дээшэлээ. Нёдондо үхэрнүүд дунда зэргээр 321 килограммтайгаар гэхэ гү, али 1970 онойхиһоо 44 килограмм ехэ шэгнүүртэйгээр тушаагдаа. Гахайнууд дунда зэргээр 96 килограммтайгаар гэхэ гү, али урда жэлэйхиһээ 15 килограмм дээгүүр шэгнүүртэйгээр худалдагдаһан байна.

Тиигэбшье бүхы юумэн һайн гэхын аргагүй. Ажалдамнай һаад тойбо татадаг юумэн олон. Илангаяа гахайн байраар муубди. Энэ шалтагаанһаа жэл бүри олон поршоонхонуудаа үхэл гарзада оруулжа, нилээд ехэ гахайн мяха абаха арга алдагдана гээшэ. Түрэхэ гахайнуудай байра муудашаһан, досоонь угаа хүйтэн.

Саашадаа совхозой абадаг мяханай 70 процентнь гахайн мяхан байхаар хараалагданхай. 1975 ондо совхознай 7900 центнер гахайн мяха абаха жэшээтэй. Энэ ехэ зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлхын тула байранууды шэнээр бариха хэрэгтэй. Тэд дүрбэн жэлэй урда тээ Слободско гахайн фермын байра үргэдхэн заһабарилха проект, смета зохёохо даабари «Красноярск-гипросовхозстрой» институдай филиалда даалгагдаһан байгаа. Эдэ жэлнүүдтэ 2000 гахай шахан таргалуулха байрын проект абтажа, «Бурятцелинстрой» трестын Мухар-Шэбэрэй 4-дэхи СМУ-гай барилга хэжэ захалһаар дүрбэн жэлэй үнгэрбэшье, тус байра ашаглалгада үгтөөдүй. Нёдондо малай байрын проектын бэлэн бэшэ байһан дээрэһээ капитальна барилгада һомологдоһон 100 мянган түхэриг ашаглагдангүй үлөө һэн.

Совхоздо һү һаали дээшэлүүлхэ арга боломжонууд ехэ. Тэд һаалиин фермын байрануудай дутамагһаа үнеэдэй тоо олошоруулха аргагүйдэнэбди. Мүнөөшье үнеэдэй байдаг байранууд хуушаржа муудашанхай. Буйска һаалиин фермын байранууд үмхиржэ, унаха туйлдаа хүрөө. Эндэ 200 үнеэд харууһалагдана. Үнеэдэй шэнэ байра бариха тухай асуудал хэдэн жэлдэ табинабди, тэд үрэ гараха юумэн үгы. Иимэ байра бариха мүнгэн үгтэнэгүй.

Малай байра бариха асуудалые республикын хүдөө ажахын министерство шиидхэхэ бэзэ гэжэ найданабди. Тиигэжэ манай совхозой ажалшадай урда табигдаһан юһэдэхи табан жэлэй түсэб дүүргэлгэдэ тэрэ шиидхэхы удха шанартай байха юм.

Малшаднай мүнөө үедэ гол анхаралаа үхэр малай үбэлжэлгэдэ, түл абалгада, һү һаали дээшэлүүлгэдэ хандуулна. Һаалиин фермэнүүдэй коллективүүд үбэлжэлгын үедэ үнеэн бүриһөө 1290 килограмм һү һаахын түлөө оролдожо байнхай. Тэрэ тоодо Буйска фермын малшад энэ үедэ үнеэн бүриһөө 1370
һааха уялгатай.

Мал шахан таргал
түлжүүлхэ гүүртэнүүд
лэ муу бэшээр ажалла
Шэнэ табан жэлдэ
лективэй урда ехэшье,
тайшье зорилгонууд та
үедэ адууһа малай то
Үнеэдэй һү шэмэ 18
болгогдохо жэшээтэй.
хай олоор үсхэбэрилэг
хайн тоо толгой 1970
процент олон болгогд
Хонидой тоо 30 проц
руулагдаха юм.

Тарялшад, механизат
шадһаашье дутуугүй
барай тарилгадаа бэлд
да хүсэд хүрэхэ һайн
һэн бэлдэгдэнхэй. Тар
бүхыдөө 1-дэхи, 2-
нартай. Үрэһэнэй
һайжаруулха зорилгоср
нер эрхим репродук
абтаа. Мүн минеральна
абтана, наг шабхэ тар
лан дээрэ гаргагдана.

Табан жэлэй турша
ряанай ургаса 25,2
шэлүүлэгдэхэ.

Тиигэжэ шэнэ таба
мянга гаран центнер
гаран центнер мяхан
Мүн ноохо, үндэгэ аба

Совхозой ажалшад
нгээ түсэб болзорһоо ү
түлөө бүхы хүсөөрөө
орондоо хямда сэнтэй
орооһо таряа ехээр т
даа этигэнэ. Энэмнай К
съездын түүхэтэ шиид
бодото хэрэг дээрэнь б
най ажалшадай хубита

Ф. В

Бэшүүрэй аймагай
скиин нэрэмжэт

АРАДАЙ hУНГАМАЛНУУД

ДЕПУТАТ АЖАЛ ДЭЭРЭЭ

1

Хамни нютагайхидай хандалга гаргаад, бухы республика дотороо ехэ «хүлгөө» татаад байхада, санагынхид мүрысөөнэй газаа тээ байжа шадахагүй байгаа.

Шахалгын хоёр гүүртэ — голодоhондо гараhан үнеэдэй гүүртэ Хойто-Эреэн гэжэ газарта, хашараг сарнуудай нэгэ гүүртэ Санагынгаа түб hууринда эмхидхэхэ гэжэ шиидхэгдэбэ. 150-яад толгой хүгшэн үнеэдэй шахалгын гүүртые даагшаар хуушанай малшан, гурбан жэл удаагуур мал шахаhан Санжай-Ханда Раднаева табигдаhан байна. Эдэ үнеэдшье үни шахагдахагүй, hайнаар харууhалhанай ашаар дундаhаа дээшэ таргантай болгобол лэ, мяханай комбинадта туугдаха мал. Харин шэнэ жэл гаратар, 2,5-3 hара шахагдаха хашараг сарнуудай томодхогдоhон гүүртэдэ хэнние толгойлогшоор табилтайб? Гол түлэбтөө комсомол залуушуулhаа энэ гүүртэ бүридүүлэгдэхэ зэргэтэй.

«Комсомолшууд, залуушуулhаа табиха hаа, минии hанахада, залуу тугалшан, депутат Цырен-Долгорнай шадаха хүн гэжэ hананаб», — гээд совхозой шахалгын малай hалбарииe даагша Лубсан Чимитов дурадхаба. «Зүб!», «Зохихо!» гэжэ сугларагшад нэгэн hаналтайгаар тэрэнэй үгые дэмжээ бэлэй.

Уданшьегүй октябриин хорёодоор Санага тосхоной зүүн захада түхеэрэгдэжэ байhан малай байрада 210 толгой хашарагууд асарагдаба. Тэдэнние шэгнэхэдэ, нэгэниинь дунда зэргээр 282 килограмм татаа...

Комсомолой гэшүүн, аймагай Советэй депутат Цырен-Долгор Борьбеева гүүртые даагшаар томилогдожо, суг хүдэлхөөр Бадма Шагдурова, комсомолшууд Света Урганова, Тоня Тарбаева гэгшэд табигдаа. hүүлдэ баhал комсомолка Зина Намсараева нэмэжэ ерээ hэн.

Гүүртэ даажа абаад байхадань, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо, хүдөө ажахын управлениин начальник нүхэр Гырылов ерэжэ, залуу депутадтай хөөрэлдөө.

2

— Тон харюусалгатай даалгабари. Депутат нэрэеэ hанажал ажаллаха болобош.

Эдэ хэлэhэн үгэнүүдынь Цырен-Долгорой досооhоо юрэдөө гарадаггүй байба.

Зооветеринарна мэргэжэлтэдтэй hайса зүбшэнэ, хүдэлмэриингөө үдэрэй график, гурим табижа ерээд лэ, залуушуул малаа оролдосотой hайнаар эдеэлүүлжэ, харууhалжа захалаа hэн. 210 толгой хашарагууд томо барагсаан илгагдажа, 4 ондоо хорёо соо 50-50 толгойгоор байлгагдадаг hэн. Тэдэнэй ами аминдаа эдеэлхээр таhалагдаhан кормушканууд аятай зохидоор түхеэрээтэй. Хүлдэ гэшхэгдэжэ, үлтэржэ хог бог болоjo байха үбhэ тэжээл үгы. Үдэрэйнь нормые бага багаар, бэсдэнь шэнгэсэтэйгээр хубаарилжа үгэхэдэ дээрэ байhан тухай зоотехнигэй хэлээшые басагад ходо hанажа, залхууралтагүй, үбhэ зелёнко оло дахин тараадаг байба.

Намарайнгаа хүшэн дээрэ шахагдажа захалhан хашарагууд 10-аад хонохолоороо голиилдожо, бэеэ долёожо захалшоо hэн.

3

Ноябрь, декабрь hаранууд үнгэржэ, январиин тэнгээр Санагын совхоз Захааминай мяханай комбинадта сарнуудаа зөөбэ. 232 толгой эбэртэ-бодо мал мяханай комбинадта тушаагдажа, толгой бүхэн дунда зэргээр 366 килограмм татаа. Тэдэнэй 210 толгойнь Ц-Д. Борьбеевагай гүүртэдэ шахагдаhан. Сүүдхэдэ хашараг бүхэн шэгнүүрээ дунда зэргээр 840 гаран граммаар нэмээhэн байба. Талха таряа дутамагаар, сүүдхэдэ толгойн 3-аад килограмм лэ эдеэд байhан хашарагуудай таргалhаниинь эрхим дээдэ!

Намар-үбэлэй шахалгые эрхимээр эмхидхэжэ шадаhан совхоз аймаг соогоо хамагhаа түрүүлэн гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ. 850 центнер мяха худалдаха түсэб түгэсхэгдөө. Залуу аад, «хүндэ шэгнүүртэнэй» тоодо ороhон 107 толгой хашарагуудай түлөө совхоз 20 000 гаран түхэригэй нэмэлтэ түлбэри нэмэжэ абаха болоhон байна. Гүрэндэ худалдагдаhан мал булта тарган байгаа.

hая хори хүрэжэ ябаhан залуу малшан түрүүшын шанга шалгалтые нэрэтэй солотойгоор дабажа гараба. Шахалгынгаа хүдэлмэриие дүүргэжэ, бордоо сарнуудаа мяханай комбинадта туужа үгэжэрхёод, Цырен-Долгор хуушанайнгаа ажалда Номто голдо Бата Бадмаевай гүүртэдэ тугалшанаар ошоо.

4

— Ажалша бэрхэ, дорюун лэ басаган даа. hаял hургуулиhаа болижо, хоёрдохи жэлээ ажаллажа байгаад, аймаг зургаандаа депутат болоhон «анханhаа алхалhан, түрүүнhээ түрүүлhэн» хүн юм. Залуу хүн иимэл — урагшаа hаналтай ябаха ёhотой юумэл даа,—гэжэ хуушанай малшан Лубсан Чимитов магтана.

Захааминай аймагай Советэй гүйсэдкомдо эгээ залуу депутат Цырен-Долгор Цындымаевна тухай хөөрэлдөөн болоjo, баhал урин дулаан, магтаалай үгэнүүд дуулдаха байба.

— Минии түрэhэн нютагайм басаган. Бэрхэ малшан, hайн хүн болоjo ябаа юм,—гэжэ аймгүйсэдкомой секретарь Бата Долгорович Очиров хөөрэнэ: — Депутадайнгаа уялга ямараар дүүргэнэб гэжэ олон юумэ хэлэхэ аргамгүй. Сессинүүдтээ ходо ерэжэ, худалдаа наймаан болон ажаhуудалай саг үргэлжын комиссида элдэб олон асуудалнуудые зүбшэлсэжэ, шиидхэлсэжэ байдаг лэ даа. Энэ тэрэ асуудалнуудые табиха, hанамжа дурадхалнуудаа оруулха гэхэдээ, үшөө залуудажа болоо. Оролдосотой, шударгы ажалаараа, социалис мүрысөө үүсхэжэ, олониие ойлжо ябаhаараашье депутадайнгаа уялга, үүргые нэрэтэй солотойгоор дүүргэжэ ябана гээшэ ааб даа.

Эдэбхитэй, зоригтой ажалаараа, урин налгай, хүхюун зангаараа зон нүхэдтөө хүндэтэй болоjo, олоной этигэл найдабарида хүртэжэ ябаhан залуу малшанай ажалай, ажабайдалай намтар иимэ арюун hайханаар захаланхай.

Д. ЦЫРЕНЖАПОВ,
манай корр.

Колхозой хамтын суглаанhаа

АМЖАЛТА БИИ, АЖАЛ ҮШӨӨ ЕХЭ

ын аймагай «Мир» колхозой -Доодо-Бургалтайда хамтын суглаан hаяхан болобо. дэхи табан жэлэй түрүүшын дэ хэгдэhэн ажал хүдэлмэри ай колхозой түрүүлэгшэ Дон- Юмжапович Цыбикжапов лэл хэбэ.

колхоз аймагай олон hалтай томохон ажахынуудай юм. Коммунис партиин съездын болоhон түүхэтэ колхозой ажалшад ехэхэн та түйлажа шадаа.

ргэшэ 1971 ондо тус ажа- механизаторнууд габшагай- ажаллажа, ороохо таряанай баян ургаса хуряагаа гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Эн- таряашад үнгэрэгшэ жэлдэ центнер ороохо суглуул- түрэнэйнгөө амбаарта 7501 ерынь тушаажа, түсэб даа- 116 процентээр дүүргэжэ . Сагай байдалай хэр бэрхэ- байбашье, Зэлтэрын отделе- тракторна бригадын ме- заторнууд гектар бүриhөө 22 ер ороохо таряа хуряажа . Тус бригадые республи- габьяата механизатор Влади- Леонтьевич Усов хүтэлбэрил- механизаторнууд бии оньhон техникэеэ гүйсэд хэрэглэhэн, хабарайнгаа түргэн болзорто, hайн тайгаар дүүргэжэ шадаhа- ашаар иимэ hайн үрэ дүн шадаа бшуу. Тус кол- механизаторнууд бүхы та- дээрэhээ гектарай 16 ер ороохо хуряажа абаа. таряашадай габшагай ажа- үрэ дүн болоно.

«Мир» колхозой малшад гүрэндэ мяха тушааха жэлэйнгээ түсэб гүйсэд дүүргэhэн байна. Эндэ гахай үсхэбэрилгэ урагшатай ябана гэжэ тэмдэглэмээр. Жэлэй туршада ажахын гахайшад 1049 гахайн толгой бүриинь 80,2 килограмм шэгнүүртэйгээр тушаажа, ажахыдаа 20.629 түхэригэй ашаг олзо оруулаа.

Энэ хугасаада мүн ажахын олохон хонишод hайн үрэ дүн туйлаа. Жэшээнь, колхозой бэрхэ хонишод Гомбо Тансалов, Георгий Улзытуев гэгшэд зуун эхэ хонин бүриhөө 101 хурьга абажа түлжүүлhэн. Мүн тэдэнэр нооhо хайшалха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэhэн. Ажахын hүнэй хоёр фермэ hү hааха жэлэйнгээ түсэб амжалтатайгаар дүүргээ. Фермые даагшанар Д.Жамсуев, Ж. Бадмаев гэгшэд ажал хүдэлмэриеэ урагшатай hайнаар ябуулжа шадаhан байна. Ажахын түрүү hаалишан Цамжилма Гармаева даажа абаhан үнеэн бүриhөө 2900 килограмм hү hаажа, түрүү hуури эзэлбэ. Түрүү hаалишан Валентина Колодина үнеэн бүриhөө 2800 килограмм hү hаагаа.

Адууhа малhаа гадна, тус колхоздо шубуу үдхэдэг болонхой. Гүрэндэ 300 центнер шубуунай мяха тушааhанай ашаар ажахы 29 мянган түхэригэй олзо оруулhан байгаа. Саашадаа энэ олзо ехэтэй hалбариие хүгжөөхэ зорилго артелиин гэшүүд баталан абаба. Шубуу hайнаар тэжээбэл, гүрэндэ үнэ сэнгээр хямда мяха тушааха байhанаа эндэхид hайн мэдэнэ бшуу.

Үнгэрэгшэ жэлдэ колхозой мүнгэн олзо доход 1 миллион 620 мянган түхэригтэ хүрэhэн байна. Сэбэр олзонь 300 мянган түхэриг болоhон.

Энэ хугасаада колхоздо 90 хүүгэдэй багтаамжатай детсад, АТС, «АВМ-04» түхэлэй агрегат ашаглалгада үгтэhэн. Эдэ бүгэдэнhөө гадна, эхэ хонидой 2 хашаа шэнээр баригдаа. Мүн малшадай байха хэдэн гэр бариhан байна.

Правлениин түрүүлэгшэ Д. Ю. Цыбикжаповай тоосоото элидхэлые, суглаан дээрэ хэлэhэн хүнүүдые шагнаад байхада, колхозой гэшүүд бии байгаа арга боломжоёо, нөөсэнүүдээ дүүрэн хэрэглэжэ шадаагүй гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Зарим колхознигуудай ажалдаа хайша хэрэгээр хандаhанай ашаар артель гүрэндэ нооhо тушааха түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй. Эндэ нэгэ хэдэн жэшээ дурдая. Үнгэрэгшэ жэлдэ тус артель зуун эхэ хонин бүриhөө 72 хурьга абажа түлжүүлээ. Энэ юун дээрэhээ болооб гэхэдэ, зарим хонишодой хурьгадые олоор гарзалуулhанhаа болоо. Жэшээлбэл, хонишон нүхэр Тумуров 112 хурьга үхүүлhэн, Николай Шестаков гэгшэ мүн тэды шэнээниие, Цыденжапов 78 хурьга гарзалуулhан байна. Мүн эдэ отарануудта хонидой hубайралга ехэ олон үзэгдөө. Шестаковой харадаг отарада 127 хонид, Тумуровай—84, Цыденжаповай—75 хонид hубайрhан байха юм. Эдэ 3 отарада бүхыдөө 698 хурьган дутуу абтаа. Эдэ бүгэдэ юу харуулнаб гэхэдэ, ажахыда зоовет-мэргэжэлтэдэй ажалаа бирагүйхэнөөр ябуулhаниинь эндэл балшыса гаража үгэнэ. Ажахын бүхы эхэ хонидой 11,4 процентнь hубайраа гэхэ гү, али 1427 хурьгад дутуу абтаа.

Колхозой hү hааха жэлэй түсэб 80,3 процент дүүргэгдээ. Эндэ hү hаалиин 5 фермэ бии юм. Эдэ фермэнүүд жэлэй туршада ямараар хүдэлжэ гарааб гэхэдэ, оройдоол хоёрынь жэлэйнгээ түсэб дүүргэжэ шадаа.

Жэлэй туршада колхоздо үнеэн бүриhөө оройдоол 1346 килограмм hүн hаагдаа. Энэ тоо аймагай дунда зэргын хэмжээнhээ 400 килограммаар бага байна. Малай hубайралга эндэ дан олон үзэгдэнэ. Ажахын жэлэй туршада 850 тугал абахаар хараалhан байбал, оройдоол 642 тугал түлжүүлэгдээ. Мал ажалда ехэхэн дутагдалтай байhаниинь эндэ элиржэ гараа. Үнеэдые искусственна аргаар үрэжүүлхэ хүдэлмэридэ мэргэжэлтэдэй анхаралаа табидаггүй байhаниинь гайхалтай. Мал ажалда ушарhан дутуу дундануудаа дары усадхажа, эндэhээ абтадаг продуктнуудые элбэгээр абаха саг эндэ тулажа ерээ. Малай hубайралга, үхэл гээшые дары усадхаха зорилго ажахын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд урдаа табихаар болоо.

Хэнэйшье мэдэhээр, колхоз, совхозуудай ажал хүдэлмэриеэ оньhон техникын хүсөөр бүтээдэг болонхой гээшэ. Колхозой мэдэлдэ 60 трактор, 23 автомашина бии. Эдэ техникээ ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхые олохон механизатор, жолоошод оролдоно. Тиигэбэшье нүхэр Сосоровой хүтэлбэрилдэг тракторна бригадын механизаторнууд даажа абаhан оньhон техникээ хүсэд хэрэглэжэ шаданагүй.

Хамтын тоосоото суглаанда арбан хоёр хүн үгэ хэлэбэ. Артельдэ ушарhан дутуу дунданuудые дары усадхажа, ниитынгээ зөөри улам үргэдхэхэ тухай тэдэнэр өөhэдынгөө hанамжануудые дурадхаhан байна. Удаань колхознигууд 1972 оной социалис уялгануудые баталан абаба.

Юhэдэхи табан жэлэй эсэстэ ажахыда 2800 эбэртэ бодо мал, 28 мянган хонин, тэрэ тоодо 13 мянган эхэ хонид, 750 гахай, 5 мянган галуун, 680 толгой адуун тоологдохо юм. Эды олон hүрэг малые hайн шанартай үбhэ тэжээлээр бардам хангахын тула нуга сабшалан hайжаруулха хүдэлмэри үргэноор ябуулха гэhэн тогтоол нэгэн дуугаар баталан абаба. Мал ажалhаа абтадаг продукциие эрид дээшэлүүлхэ хэрэгтэ шэмэтэ тэжээлэй үүргэнь тон ехэ гэжэ тэндэнь хэлэгдэнэ. Куузику, кукуруза, гороох-обёосой холисо, зелёнко гэхэ мэтэ ургамалнуудые ехээр тариха гэhэн зорилго урдаа табиба.

Жэлэй туршада таряалан, сабшалан дээрэ 13 мянган тонно наг шэбхэ, 500 тонно минеральна үтэгжүүлгэ хэхээр хараална. Үндэр баян ургаса хуряажа абахын тула 408 гектар таряалан, 578 гектар сабшалан уhалагдахаар хараална. Эдэ бүгэдэнhөө гадна, колхоз 200 гектарта культурна бэлшээри эмхидхэхэ, 285 гектарта олон жэлэй ногоо тариха байна.

СССР-эй тогтоhоор 50 жэлэй ойе ажалай шэнэ бэлэгүүдээр угтаха зорилго эндэхи ажалшад урдаа табиба.

Д. ХУБИТУЕВ,
манай корр.

Зэдын аймаг.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДТА

АРБАН ЖЭЛЭЙ ДҮН

«Тесла» гэжэ нэгэдэлдэородог чешскэ Либерец городой машина бүтээлгын завод 10 жэл соо өөрынгөө үйлэдбэриие гурба дахин ехэдхээ. Олон оронуудта мэдээжэ энэ нэгэдэлэй марка телевизирнүүдтэ, магнитофонууд, радиоприёмнигууд лабораторно түхеэрэлгэнүүд, хэмжэн тодорхойлгын хэрэгсэлнүүдтэ, станогууд дээрэ хадаатай байдаг. Либерецкэ завод үйлэдбэреэ улам үргэдхэнэ: жэшээнь, мүнөө жэлдэ текстильнэ промышленностьда хэмжэн тодорхойлхо хэрэгсэлнүүдые гаргалгань 20 дахин, харин заводой бүтээн гаргаха бүхы продукциие мүнгэдэжэ үзэбэл, 150 миллион кроноор нэмэхэ. Урлан нарижуулагшад, ухаалан зохёогшодой хүдэлөөн «Тесла» заводой хүгжэлтэдэ ехэ туhа хүргэнэ. Эдэнэй ажал хүдэлмэреэ эрдэм ухаанай заабаряар эмхидхэхынь тула үйлэдбэреэ оньhожоруулха, автомадаар зэбсэглэхэ гэhэн хэдэ хэдэн hанамжануудынь заводто экономическа ехэ ашаг туhатай байба.

Дамжуулгын Улаан тугай түлөө мүрысөөн ба социалис ажалай бригадануудай хүдэлөөн заводой машина бүтээн гаргагшадай зөхёон байгуулхы эдэбхи бадаруулгын жэшээ болоно.

КПЧ-гэй XIV съезд дээрэ хараалагдаhан Чехословакиин табадахи табан жэлэй амжалтанууд ганса Либерецкэ заводой бэшэ, мүн бүхы «Тесла» нэгэдэлэй хүсөөр туйлагдаа.

Нэн түрүүн Советскэ Союзтахи, бусад аха дүү оронуудтахи ханинартаяа Чехословакиин машина бүтээгшэдэй хани харилсаанай улам хүгжэжэ байhан ушар үйлэдбэреэ түргэн хүгжөөхэдэнь туhа дүхэм болоно.

Совет ехэ ехэ захилнууд «Тесла» заводто элдэбын хэрэгсэлнүүдые олоор гаргахадань туhална. Энэнь экономическа ехэ ашагта хүртэнэ, шухала эд болон шэнэ хэрэгсэлнүүд СССР-hээ асарагдана. Советскэ Союз «Теслын» бүтээhэн эрхим шанартай зүйлнүүдые мүн лэ абана.

М. АБЕЛЕВ,
ТАСС-ай корр.

ЭДЭНЭР СССР-тэ hУРАhАН ЮМ

УЛААН-БААТАР. (ТАСС-ай тусхай корреспондент). Научна хүдэлмэрилэгшэ Б. Банзарагч, МНР-эй Центральна статуправлениин хүдэлмэрилэгшэ Загазбалдан, Арадай армиин генерал Ендон, инженер-хэлхеэшэ Оюун гэгшэд—совет дээдэ hургуулинуудта hураhан монгол студентнэрэй аха ба дүү үетэнэй түлөөлэгшэд мүн. Арадай засагай үедэ СССР-эй дээдэ, дунда hургуулинуудые дүүргэhэн 12 мянган мэргэжэлтэд эдэнэй дунда бии. hаяшаг тэдэнэй олохониинь сугларжа, совет дээдэ hургуулинуудые дүүргэhэн монгол студентнэрэй нэгэдэл тогтообо. Нэгэдэлэй устав соо иигэжэ бэшэгдэнэ: «Ниитын шэнэ эмхиин гэшүүд хоёр ороной хоорондохи хани барисаа, харилсаа холбоо эдэбхитэйгээр бэхижүүлхэ, СССР-тэхи коммунис байгуулалтын дүй дүршэл шудалха ба тайлбарилан танилсуулха, совет эрдэм, туйлалтануудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ болоно». Москвагай институт дүүргэhэн, мүнөө МНР-эй Науканuудай академиин президент Ширендыб нэгэдэлэй советэй түрүүлэгшээр hунгагданхай. АПН-эй корреспондент энэ шэнэ эмхиин зорилгонууд тухай хөөрэжэ үгэхыень нэгэдэлэй советэй түрүүлэгшын орлогшо, МНР-эй арадай гэгээрэлэй министр Ишцэрэниие гуйба. «СССР-эй дээдэ hургуули дүүргэhэн гү, али тэндэ тусхай мэргэжэл олоhон 25 мянган мэргэжэлтэд манай ороной ажахыда хүдэлнэ»,—гэжэ тэрэ хэлэбэ. Манай эрдэмтэдэй диссертацинуудай 85 гаран процентнь Советскэ Союзда хамгаалагдаhан байха. Урдань дээдэ hургуули дүүргэгшэдэй дунда манай ороной партийна ба гүрэнэй ажал ябуулагшад, эрдэм ба соёлой, искусствын элитэ түлөөлэгшэд бии. МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Цыденбал түрүүшээр дээдэ hургуули дүүргэгшэдэй нэгэн юм.

Суглуулhан дүй дүршэлөө, эрдэм мэргэжэлээ арадайнгаа ашатуhада бүри ехэ үрэтэйгөөр зорюулха хэрэгтэнь тус нэгэдэлэй туhалхань лабтай.

Монголдо эгээл дэлгэрэнги хари хэлэнүүдэй нэгэн ород хэлэн болоно. Тэрэнние hургуулинууд болон институдта заадаг, тэрэнние элдэб мэргэжэлтэдшье шудалдаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ород хэлэнэй багша Д. Цэрэндулам Улаан-Баатар хотын нэгэдэхи hургуулида ород хэлэнэй хэшээл үнгэргэжэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Очерк

НЭЭРЭЭШЬЕ ГЭЭШЭЛ ХА...

— Манай эндэхи хүнүүд тухай hанаа hаа, энэл айлда даа,—гэжэд партиин Хурам- райкомой пропаганда, аги- таhагые даагша Михаил евич Борхонов бидэние да- хоёр айлай байхаар бариг- байрын баруун талын үүдэ орошобо.

соонь шэрэмэй хажууда гарамгай наhанай эхэнэрэй байhан эдеэ хоол хангал-

— Амар сайнууд!—гэлдэн мэн- лдэхэдэмнай, үүдэнэй ха- хи hандали дээрэ hууhан хүн бодожо, саада таhалга- луухан басаган гаража ерэ-

эдэ хүнүүдые харахадаа, оо залд гэжэ, ородоор мэн- гарнуудыень барихадам, урдаhаам... «Сайн байно-оо, —гэлдэн, уhан буряадаар, й аялга оруулан, утаар та- ндэшэлжэ, гарнуудыемнай э. Би гайхаhан хэбэртэйгээр ил Жамсаевич тээшэ хараад б. Минии бодолые таахандал

— Танилсагты, энэ амтатай балдэжэ, тухашаржа байгаа- ай гансашье Хурамхаанай совхоз соо бэшэ, харин аймаг түрүүлжэ ябаhан hаалишан дма Михайловна Самбацы- гэшэ. Энэ фермын ажалда алсадаг нүхэрынь—Накип ович Махмутгалиев, уг гар- аа татар хүн юм даа, теэд эндэ үхибүүн бага наhанhаа ажаллажа, баргажан буряад hон хүн. Энэ Накипай дүү гэшэ. Комсомолой суг дээрэ уhан буряадаар үгэ хэ- байhыень эгээ түрүүшынхеэ хадаа, ехээр гайхаа hэм. гэжэл түрүүшымнай танил- эхилээ бэлэй.

алша түрүү хүнүүд олон байдаг гэжэ тон зүб хэлсэ- . Ажал тухайнь бэшэ, харин юумэн тухай, хүнүүдэй алан тухай хөөрэлдэжэ оро- й, дуугайхан шагнажа, гэр- ажалаа хэхэ хоорондоо, Сан- а Михайловна хөөрэлдөөндэ- өөреэшье мэдэнгүй оролсо-

— Тиимэ даа. Олон үхибүүдтэй гэшэ hүүлэй hүүлдэ шүүжэл hаладаг. Тэдэнние багадань хүл дээрэнь гаргатараа, эхэ эсэгэ хоёр яhалашье ядардаг байгаа гээшэ аабза. Бидэнэр арбан үхибүүд байгаабди: табан басагад, табан хүбүүд. Бултыемнай хүнүүд болгожо, хүл дээрэмнай табиhан юм. Эхэ эсэгэмнай мүнөө үгы. Гансал Верамнай гэнтын аюулда орожо, хорин гаража ябахадаа, наhа барашоо hэн. Бэшэмнай хуу булта амарнууд, эгээ бага дүү—Дамдинhаа бэшэмнай айл бүлэ болонхой, тэрэмнайшье удангүй багшанарай дээдэ hургуули дүүргэхэнь даа.

— Нээрээ, ехэ hонин юм байна даа. Үнгэрэгшэ зун Ташкент городой главна архитектор Нима гэр бүлөөрөө айлшалжа, бидэнние тэнэ баярлуулжа мордоо бэлэй,—гээд Накип хөөрэлдөөндэмнай оролсобо.—Олон үхибүүдые хүл дээрэнь гаргажа, хүн болгоhон эжы абанарай буян мартагдаха ёhогүй...

Гэнтэ «Уянхан гараараа хүзүү дээд...» гэhэн мэдээжэ дуунай аялга нүгөө таhалгаhаа дуулдашаба.

— Энэ манай нютагай бэлигтэ дуушан Бадма Балдаковой зохёоhон дуун! Ехэшье...

— Тиимэ, тиимэ, танай нютагай дуушан, РСФСР-эй габьяата артистка болоhон Чимита Шанюшкина дуулана гүбдөө,—гээд Михаил Жамсаевичай мэдэхэ, ойлгохо хэбэртэйгээр хэлэхэдэ, гэрэй эзэд ехэл хүндэлhэн хэбэртэйгээр толгойгоо дохисогооно.

— Би татар дуунуудые шагнаха дуратайб, үгыень балай ойлгохошьегүй hаа, эжымнай дууладаг, мүнөө Гааргын совхоздо ажалладаг. Үгы теэд, буряад татар хоёрой дуунай аялгада аха дүүгэй нэгэл утаhан бии гээшэ ха, та, юун гэжэ hананат?—гээд, бидэнэй урдаhаа шэртэбэ.

...Зураглал бэшэхэ, hаалишадай ажалтай танилсаха, илангаяа тэдэнэй үглөөнэй hаам хараха гэжэ эрид шиидэнгээр унтаhан аад лэ, «үглөөгүүр табан сагта бододогбди, хай даа, таанар, городойхид, сагаа хаража hурашаhан хүнүүд ха юмта» гэжэ Санжидма Михайловнагай нэгэ бага тиимэрхүүгээр хэлэхэдэнь, «хаража үзүүжэбди даа» гээд, үргэhөө сэлмээжэ ядажа байхадаа, гэнтэ hанажархибаб. Ехэ зал соо гансаараашье hаа, хажуудахи таhалга соохи хүнүүдые hэреэхэгүй гэжэ аалихан хубсалаад, кухниин үүдэ нээн гэhэйм —гэрэлтэй. Шараhан, шанаhан эдеэнэй хамар гэжэгэнүүлмэ үнэр гутажа байба. Түргэн яаража сагаа харан гэhэйм—табагүй—таба, эдеэ хоол шанажархёод, Санжидма Михайловна үнеэдтээ үни хада гарашаhан байгаа бэлэй.

Зүүн хойтохи ута дал сооhоо «hаа гэнэб!», «Энэш нихэдээ янаб!» гэлдэhэн hаалишадай тодо хурса абяанууд дуулдана. Үбэлэй ян гэмэ хүйтэн агаар тооhо татан манаржа, ута далай хажуугаар үлгэгдэhэн электро-дэнгүүд арайхан лэ бүрүүлтэжэ харагдана.

Ута дал соо электрын гэрэл нособошье, олон үнеэдэй ууралhаа манатажа, газааhаа орожо ерэhэн хүндэ түрүүшээр юушье илгаруулхын аргагүй.

hаалишан hамгадай шанга шанга хөөрэлдөөн, үнеэдэй үүгэнээн, хамар сорьёмо хангалтай силосэй үнэр—эдэ бүгэдэ булта худхарал дажа, бахардашоод байтараа, бүри хажуудахи үүдэеэ татажа ороходом, тэжээлэй кухни байшаба. Уужам ехэ байра, томо гэгшын түмэр пеэшэн соо гал пэшэгэнэсэ носожо, энэ фермын ажалда туhа лалсадаг Бадмажап Гатапов hаяхан газааhаа орожо ерэhэн хэбэртэй гараа хүлшөөжэ байба.

Эндэхи фермын хүшэр ажал булта оньhожоруулагдаhан. Тэжээл буйлуулха, үнеэдтэ үгтэхэhөө эхилээд булта машинын хүсөөр хэгдэдэг. Шэбхэ шабааhыень транспортероор газаашань гаргадаг. Тэрэнь далай захада тодхогдонхой, үнеэдэй шэбхэ шабааhыень түргэн сэбэрлээдхихэдэ, ехэ амар юм хэбэртэй. Бадмажап багаhаа хойшо энэ фермэдэ ажалладаг. Зун, намарай сагта мал адуулдаг, үбэлэй үедэ үбhэ хулhа, түлеэ залhа зөөхэhөө эхилээд, юрэл амар hуудаггүй хүн байба.

— Эндэ хамта дээрээ арбан зургаан hаалишад хүдэлдэг, хоёр зуун гушаад үнеэдтэй,—гэхэшэлэн Гатапов хөөрэжэ ябаад, Санжидма Михайловнагай хажууда намайе асарба.

— hаамаа hая эхилжэ байна алтайт?

— Нэгэ хахад час болоод дүүргэхэбди даа, Катимни туhалалсана.

— Хэды үнеэ hаанабта?

— Хорин үнеэтэйб. Теэд hайтай муутай ааб даа.

— hаалишан бүхэндэ ямар нэгэ hайн, тусгаар, hү ехэтэй, юрэл дуратай үнеэн байдаг ха юм. Тандашье баhа тиимэнүүд бии ааб даа?

— Энэ мүнөө «Нюра» гэжэ үнеэгээ hаажа hуунаб. Зангаар hайн, hү ехэтэй, жэл бүри тугалладаг. Бүхы хорин үнеэдhээ тугал абаа hэм. Аяг зангыень мэдээд байгаа hаа, бултал hайн лэ даа. Энэ хажуудатнай «Тэлюу» гэжэ үнеэмни байна. Баhал ехэ hүтэй. Үнгэрэгшэ жэлдэ эдэ хоёр үнеэдhээ илангаяа ехэ hү hаажа, жэлэйнгээ түсэбые октябриин нэгэндэ дүүргээ hэм.

— Та үнинэй hаалишан, дүй дүршэлтэй байгаа ёhотойт?

— Хорин табан жэл хүдэлнэб. Арбан дүрбэтэй ябахадаа hаалишан болоо hэм.

Ехэ hонин таабари толгойдом ороод, яашье таажа ядашабаб. Урдаhаань харахадам, аяг зангаарнь тухайлхадам, гушаадтайл гэжэ этигэжэ ябан гэhэйм, хорин табан жэлдэ хүдэлнэб гэбэ ха юм.

— Тамнай хэды оной болонот даа?—гэбэб.

— 1933 оной. Гэр бүлэ соогоо табадахи үхибүүниинь байhанби. Эхэеэ дахажа ябажа энэ hаалишан болошоод, ажалдаа дадажа, үнеэдтээ дадашоод ябагдана гээшэл даа. 1947 онhоо хойшо отол эндээ, нэгэ газартаа сүлөөгүйл ажаллажа байна гээшэлди даа,—гээд хөөрэжэ hууха хоорондоо үнеэгээ hаажархёод, тугаарайхи томо, тарган «Тэлюу» гэжэ үнеэнэйнгээ дэлэнгые нидхэржэ оробо.

Үсэгэлдэрhөө хойшо ажаглахадамни, Санжидма Михайловна хүнөөр хөөрэлдэхэдөө, ямар нэгэн юумэ хэжэ ябаад хөөрэлдэдэг, зарим хүнүүд шэнги минии гараа адхажа лаб hуудаггүй хүн гэжэ этигэбэб. Нэгэ харахадаш шалаяа угаажа гү, али пеэшэнээ сагаадажа тухагүй хүдэлжэ байха хоорондоо, хүнүүдэй хөөрэлдөөе дэмжэлсэhэн лэ байха юм.

...Ябаха дээрээ Хурамхаанай совхозой директор Дансаран Дондупович Дондуповтай уулзажа, хэдэн үгэ хөөрэлдэхэдэмнай:

— Зүб! Санжидма Михайловна тухай бэшэхэтнай зүб. Совхозой дирекци, партком, рабочком нимэ түрүү бэрхэ хүнүүдээ дэмжэжэл байдаг гээшэбди. Санжидма Михайловна гээшэмнай аймагай Советэй депутат, үнинэй коммунист хүн юм. Мал ажахын нэгэдэхи классай мастер гэжэ үнииhөө хойшо алдаршанхай. Нэгэдэхи классай мастер болохо гээшэ амар хэрэг бэшэ даа. Москва, ВДНХ ошохо путевкоор шагнаад байнабди. Хэрбээ... Санжидма Самбацыреновагай адли иимэ урагшаа hанаатай, ажалша шударгы hаалишадай олон байгаа hаа, манай аймаг иигэжэ hү hаалиар гээгдэхэгүй hэн. Энэ hүүлшын мэдээсэл харахада, манай аймаг бусад аймагуудай дунда гээгдэлтэй ябана бшуу!—гээд урдаа дэлгээд hууhан газетэеэ Дансаран Дондуповичай тоншожо hуухадань, бидэнэй нэгэн:

Нээрээшье гээшэл ха,—гээ hэн.

Вл. ЛУБСАНОВ.

Хурамхаан.

ҺАНАН, ҺАНАН ДУРСАБА

Мартын 2—Дээдэ-Үдэ (мүнөө Улаан-Үдэ) хотые гадаадын интервентнүүд ба сагаантанһаа сүлөөлһэн үдэр. Энэ ушар 1920 ондо болоһон юм. Энэ үдэрые республикымнай ниислэл хотын ажалшад, олониитэ жэл бүри тэмдэглэдэг болонхой.

Байгша оной мартын 2-то Республикын хизаар ороноо шэнжэлгын Хангаловай нэрэмжэтэ музей соо хүн зон олоороо сугларба. Тэндэ дэлхэйн нэгэдэхи, граждан дайнуудта хабаадалсагшад, партизанска отрядуудай сэрэгшэд, городой олониитын түлөөлэгшэд байлсаа. Жэшээлэн хэлэбэл, Дээдэ-Үдын комендантын түрүүшын туһалагша байһан, дэлхэйн нэгэдэхи ба граждан дайнуудта хабаадалсагша М. А. Цыпылов, партизан ябаһан И. Т. Чистяков, 1920 онһоо КПСС-эй гэшүүн И. В. Ченкиров, Улаан Армиин батальоной командир байһан И. Ф. Воробьёв, ВЛКСМ-эй 20-ёод онуудай гэшүүн П. И. Мункоев, Хүдэриин партизанска 10-дахи полкын сэрэгшэ байһан И. Я. Рыков болон бусад хабаадалсаба.

Эндэ суглаpагшад удаань үйлсэнүүдээр жагсаалда ябажа, городые гадаадын интервентнүүд ба сагаантанһаа сүлөөлэлгын үедэ наһа барагшадай дурасхаалда бодхоогдоһон хүшөө тээшэ зүглэнэ. Дээдэ-Үдын комендантын туһалагша байһан М. А. Цыпылов, партизанска полкын командир байһан И. М. Михалев гэгшэд хүшөөгэй дэргэдэ венок табиба. Эндэ Үнэгэтэйн партизанска полкын сэрэгшэ байһан П. В. Агильдин үгэ хэлэһэн байна.

Улаан-Үдын революциин талмай. Эндэхи хүшөөгэй дэргэдэ митинг болобо. Тэрэниие ВЛКСМ-эй Улаан-Үдын горкомой секретарь Лидия Хардаева богонихон үгэ хэлэжэ нээгээ. Митинг дээрэ Дээдэ-Үдэдэ Совет засаг тогтоохо хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан И. В. Ченкиров, Даманска аралда болоһон тулалдаанда баатарлигаар хабаадалсажа, Алдар солын 3-дахи шатын орденоор шагнагдаһан, мүнөө Бэшүүрэй аймагай Бодонгуудай совхозой хүдэлмэришэн Ц. Бадмажапов, Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай студентка Д. Махатова болон бусад суглаpагшадта хандажа үгэ хэлээ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1920 онһоо КПСС-эй гэшүүн И. В. Ченкиров митинг дээрэ үгэ хэлэжэ байна. Дээдэ-Үдын комендантын түрүүшын туһалагша байһан М. А. Цыпылов.

О. ЦЫБИКОВЭЙ фототекст.

ШЭНЭ ЦЕХ НЭЭГДЭБЭ

Улаан-Үдын госпромхозой ангуушад агнууриин хаһые баян олзотойгоор дүүргэбэ. Булганай 66, хэрмэнэй 3.000 арһан тушаагдаа. Хараалагдаһан даабариһаа гадуур 2.116 түхэригэй үнэтэ арһан гүрэндэ тушаагдаба.

Шубуунай, ангай арһаар дүрсэ хэхэ цех госпромхозоймнай дэргэдэ нээгдэбэ. Шэнэ жэлэй эхинһээ энэ цех продукци үгэжэ эхилээ. Географиин бүлгэмэй бодото гэшүүн, ангуушадай бүлгэмэй хүндэтэ гэшүүн, уран зохёолшо Эрих Эдуардович Пильман энэ цехые хүтэлбэрилнэ.

Ангуушаднай энэ цехэй хүдэлмэрилэгшэдые ангай, шубуунай арһаар хангажа байха юм.

А. ДАМБИНОВ,
Улаан-Үдын госпромхозой директор.

ҮБЭЛЫЕ ҮДЭШЭБЭ

РЕПОРТАЖ

Үнгэрһэн амаралтын үдэр һэн. Загастайн дунда һургуулиин уужам хашаа соо гоё һайханаар шэмэгдэһэн арба гаран машина зэлэ татан зогсобо. Эндэ сугларһан Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишад, таряашад, механизаторнууд, Ардасаанай леспромхозой модошод, Сэлэнгын «Сельхозтехника» нэгэдэлэй хүдэлмэришэд танилсана, амар мэндээ хүргэлсэнэ.

Улаан бүд дээрэ бэшэгдэһэн «орожо хайрлагты», «сэхэ яба—сэнгүү наадаанда хүрэхэш», «баруун гараа бари—бата нүхэдөө олохош», «зүүн гараа бари—хүн зонтой золгохош» гэһэн уряанууд олоной анхарал татана. Һайндэрэйхеэр хубсалһан хүбүүд, басагад, үбгэд, хүгшэд олоной газар тээшэ яаралтайгаар гэшхэлнэд.

Талмай дээрэ ирагуу хүгжэмэй аялга доро хатар наадан хүүенэ, ород, буряадааршье дууладдана. Зарим нэгэн елүүр дээрэ һолжорно. Хоол бариха дуратайшуул халуун сай, дуратай эдеэгээ захина.

Үдэрэй тэн. Наадан зугаа үргэлжэлһөөр. Гэнтэ диин хүгжэм, зугаа наадан замхаба. Үбгэн Мороз Снегурочка хоёр хүтэрэлдэһөөр машинаһаа буужа, суглаpагшадые амаршалаад, ажал хэрэгэйнь амжалтаар һонирхобо. Найр зугаа улам шангадана.

Һургуулиин спортын зал соо хүнүүд илангаяа олоороо сугларанхай. Эндэ колхозой, һургуулиин командануудволейболоор хүсэ шадалаа туршанад.

Суглаpагшадһаа тээ саана хашабаа шаргада хүлэгдэһэн гурбан сагаан хүлэг хазаар даран, хадамал булад тахаараа газар сабшан заадана. Хүлэгүүдэй жолоошон С. Чебунин үхибүүдые һуулгажа сэнгүүлнэ.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой, Сэлэнгын аймагай «Сельхозтехника» нэгэдэлэй парткомой секретарьнууд нүхэд Н. Куженов, В. Шишмарев гэгшэд трибунада гаража, үбэлые үдэшэлгын һайндэрөөр суглаpагшадые амаршалба. Энээнһээ хойшо үбэлые үдэшэдэг, хабарые угтадаг һайн һайхан заншалтай болоё гэжэ уряалаа. Үнгэрһэн жэлэй ажалай дүн тушаа суглаpагшадта хөөрэжэ үгтөө. Үйлэдбэриин түрүүшүүлэй нэрэ соло дуудагдаа.

Һүүлээрнь Үбгэн Мороз Снегурочка хоёр ендэртэ гаража, үбэлые үдэшэхээ ерээшэдтэ баяр хүргөөд, үйлэдбэриин түрүүшүүлдэ бэлэг барюулба. Саашадаа ажал хүдэлмэрідөө амжалта түйлажа, амгалан мэндэ, ута наһа, удаан жаргал эдлэхые сагаан һарын юрөөл табиба.

Манай корр.

Ивалгын лесхозой хүдэлмэришэд модоной үрэһэ суглуулха хэрэгтэ ехэ анхарал табина. Эдэнэр байгша оной хоёр һарын даабариһаа гадуур нарһанай 30 центнер борбоосгой суглуулаа. Энэ борбоосгойһоо хэды олон үрэһэн абтаха гээшэб! Байгалай эрьеын нарһанай үрэһэн нарата һайхан Казахстанда гү, али Украиныи захагүй үргэн талада таригдахал! Энэ лесхозой хүдэлмэришэдэй хэхэ ажал ехэ даа. Муудаһан модонуудые отолхо, хабартаа модо тариха гэхэ мэтын хүдэлмэри баргдаха бэшэ.

Энээнэй хажуугаар ажалшадай захилаар стул, парнигуудта хэрэглэгдэдэг раманууд хэгдэж[...]ха юм. Хоёр һарын даа[...] гадуур 5 мянган түхэригэй [...]дукци дархашуулнай бүтээ[...]най Ивалгын лесхозой хүд[...]шэд ажалшадайнгаа эрилт[...]сэд хангахые оролдоно, эр[...]шангаар хүдэлжэ байһаар.

АЖАЛШАДА[Й] ЭРИЛТЫЕ ХАНГАНАБД[И]

А. ФО[...]
Ивалгын лесхо[зой]
главна инже[нер].

15 НАҺАТАНҺАА 74 ХҮРЭТЭР

Спортын «Спартак» бүлгэмэй үүсхэлээр эмхидхэгдэһэн арбан үдэрэй мүрысөөн түгэсэбэ. «Олимпиин наадаанай жэл гансал тэрээндэ хабаадагшадай бэшэ» гэһэн уряа доро мүрысөөн үнгэрөө. Тэрээндэ хабаадаһан 3 мянга гаран хүн манай республика дотор физическэ культура ба спортын үргэнөөр һалбарһые гэршэлнэ.

Спортын талмайнууд, сана, конькигаар халтирдаг газарнуудташье 16 наһа гүйсөөгүй үхибүүдые, таби һайса гараһан үндэр наһатаниешье харахада һонин байгаа һэн.

ЛВРЗ-гэй волейболистнуудай командада 59 наһатай Андриян Иванович Олзоев, «Динамада»—58-тай Александр Степанович Имидеев гэгшэд хабаадаа юм.

Санаар 3 километрэй зайда уридагшадай дунда прибор бүтээдэг заводой слесарь. 48 наһатай Елена Андреевна Милешкина залуушуулые ахиһан байна. Эрэшүүлэй дундаһаа проектнэ институдай инженер Михаил Николаевич Елизаров мүн шалгараа. Тэрэ 58 наһатай..

Шатараар мүрысөөндэ хабаадагшадай дунда мүн лэ элдэб наһатан залуу нүхэр Семен Таранов, эгээл аха захань—Бадма Цыденов гэгшэд байгаа.

Тус мүрысөөндэ гансал «Спартак» бүлгэмөөрхин хабаадаа бэшэ, харин республикын бүхы бүлгэмүүдэй түлөөлэгшэдэй эдэбхитэй хабаадалсаһаниинь ехэтэ һайшаамаар байна.

Б. БАЛЬЧИНОВ.

ШУЛУУШАДТА—ЧЕМПИОНОЙ ЛЕНТЭ

Мэргэжэлдэ дуратай хүдэлмэришэниие ажалайнгаа мастер гэлсэдэг. Теэд хүн бүхэниие бүхы юумэндэ абьяастай, шадабаритай, «алтан гартай» болгоходо яаха юм. Иимэ уряа доро Галуута-Нуурай 679-дэхи ПМК-гай барилгашад конкурс һая үнгэргэбэ.

Барилгашадай мэргэжэлээ шудалха, тэрэнээрээ һуралсалаа дээшэлүүлхэ хэрэгтэнь мүрысөөн ехээр нүлөөлөө.

Алексей Прокопьевич Крючковой хүтэлбэрилдэг шулуушадай бригада мүрысөөндэ түрүүлжэ, гэшүүдэйнь энгэртэ чемпионой лентэ толорбо.

Л. СЛЮНКИНА.

ШАТАРШАД ШАДАЛАА ТУРШАБА

Һаяхан Хэжэнгэ тосхоной соёлой байшан соо шатараар аймагай түрүү һуури эзэлхын түлөө шанга тулалдаан болобо. Тус мүрысөөндэ аймагай 12 эрхим шатаршад хабаадалсаа. Энэ мүрысөөндэ үнинэй шатаршад Петр Ильин, Цырен-Намжил Очиров, Дулма Ванчикова болон бусад хабаадалсаһан байна. Мүрысэгшэдэй дүрбэниинь 1-дэхи, зургааниинь 2-дохи разрядтай.

Дүрбэн хоног соо үргэлжэлһэн мүрысөөндэ 9—9 очкотой болоһон Худанай совхозой экономист Шойжинима Сангадиев, Хэжэнгын хэлхеэ холбооной монтер Нимбу Цыденжапов гэгшэд 1—2-дохи һууринуудые хубаалдаба. 3-дахи һуурида Хэжэнгын найман жэлэй интернат һургуулиин багша Владимир Бадмаев гараа.

Илагшадта ВЛКСМ-эй райкомой, «Урожай» бүлгэмэй, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райкомой Хүндэлэлэй грамота болон үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаба.

Д. ДАШИЕВ.

АРГА ДОМТО АРШААН БУЛАГ

Түнхэнэй «Аршан» курортдо ойртохо бүри «Сагаан мүнгэн малгайтай Саян үндэр ууламнай» гэһэн дуунай аялга толгойдо эжэлүүдгүй ородог. Үнэхөөрөөшье, «сагаан малгайта» Саянай хормойн үзэсхэлэнтэ гоё байгаали үбэл, зуншье илгаагүй хүнэй сэдьхэл зүрхэ татадаг шуу.

«Аршан» курортын эм домто уһан тухай һураг суу аяар холуур таранхайнь бултанда мэдээжэ. Ороной элдэб хизаар нютагуудһаа ерэһэн зон—Урда Сахалинай загаһашан, Кемеровэй шахтер, Усть-Илимэй ГЭС-эй барилгашан, Яруунa нютагай адуушан—эндэ амаржа, аршаан булагаар бэеэ заһана. Мүнөө энэ курортдо 650 хүн амаржа байна. Зундаа хоёр-гурба дахин олошордог байна. Амаржа байһан жолоошон Михаил Михайловский иигэжэ мэдүүлээ һэн: «Эндэ би хоёрдохёо амаржа байнаб. Хойто жэлдэ путевко олоогүй һаа, «зэрлиг» аргааршье һаань амархаяа ерэхэб».

...Элдэб шэрээр будуулһан олон дачанууд жэрылдэнэ. Гэбэшье эндэ амарха, бэеэ аргалуулха дуратайшуул үшөө олон.

— Юһэдэхи табан жэлэй туршада үшөө 550 хүнэй [...] амарха корпусууд бодо[...] байна. Тиихэдээ эндэ ама[...]ратайшуулые гүйсэд хангa[...]лохобди гэжэ һананабди,—[ку]рортын главна врач К. С[...]роев хөөрөө һэн.

Мүнөө эндэ амарагшады[...]наар хангахын, һайнаар а[...] түлөө бүхы юумэн хэгдэн[...] зуун хүниие хооллуулха, [...]жатай эрхэ байдал хангах[...] бэлэн хэрэг бэшэ. «Арша[н» ку]рортдо үнинэй, эрхим [...] ажаллагшад олон юм. [...] амархаяа, аргалуулхаяа [...]дые һайнаар хангаха гэһэ[н] зорилготой юм. Жэшээлхэд[э] —ординатор Денисенко Ва[...] Константиновна (1-дэхи зу[раг]) [...]дэ табадахи жэлээ а[...] Зүүн-Сибириин түмэр за[...] тэрэ эмшэлдэг юм. Ажал[...]наар хандадаг тула оло[н] Хүндэлэлэй грамотануудаар нагпаһан, урмашуулагдаһан[...]

Медицинскэ сестра Алла[...]шева (хоёрдохи зураг) Улаа[н-Үдын] медицинскэ училищи ду[...] ерэһээр. 13-дахи жэлээ ван[...] пусто хүдэлдэг. Даалг[...] ажалдаа үнэн сэхээр ханда[...]гаа түлөө амарагшадай [...] магтуулдаг болонхой. Эде[...] амтатайгаар, һайнаар шан[...]шэ нилээд ехэ удха ш[...] Столово соонь арба гара[н] шод ажаллана. Тэдэнэй ду[...] 25 жэл соо «Аршан» ку[...] эдеэ хоол шанадаг ахала[...]гоошон Валентина Воат, т[...] Цырен-Ханда Гыргенова (г[урба]хи зураг) гэгшэд магтаалта[й]

Түнхэнэй «Аршан» ку[...] эдэбхи үүсхэлтэй, үнэн [...] ажаллагшадай үсөөхэн нэр[...] дабал иимэл даа.

...Эртэ үглөөнһөө эхилж[э] амарагшад эм домто арша[н ...]сана, олон ондоо арга аба[...]

С. ОЧ[...]

ХИЛЫН СААНАҺАА

Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын үдэрэй хүндэлэлдэ

ПРАГА. (ТАСС). Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын һайндэр — мартын 8-да зорюулагдаһан баярай суглаан Прагада болобо. Суглаанда хабаадагшад КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, КПЧ-гэй Прагын горкомой нэгэдэхи секретарь А. Капек түрүүтэй КПЧ-гэй городской комитедэй түлөөлэгшэдые, эхэнэрнүүдэй Чешскэ союзай түрүүлэгшэ М. Ярошовае, социалис оронуудай эхэнэрнүүдэй хүдэлөөнэй ажал ябуулагшадые хани халуунаар амаршалба.

Эхэнэрнүүдэй энэ жэлэй һайндэр Чехословакида ажалай тон ехэ эдэбхи хэшээлэй оршон байдалда үнгэржэ байна гэжэ Мария Ярошова үгэ хэлэхэдээ онсолон тэмдэглээ. Оронойнгоо ажал хэдэг улад зоной хахадынь шахуу болодог чехословак эхэнэрнүүд КПЧ-гэй XIV съездын табиһан зорилгонуудые дүүргэхэ хэрэгтэ горитойхон хубитаяа оруулна.

Ажабайдалай али бүхы һалбаринуудта ажалша эхэнэрнүүд шухала үүргэ дүүргэдэг, КПЧ-гэй 50 жэлэй болон тэрэнэй XIV съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ эхэнэрнүүд ехэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ.

ХАНИ БАРИСААН УЛАМ БЭХИЖЭНЭ

ДАККА. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Бангладешэй Арадай Республикын Премьер-Министр Муджибур Рахман хоёрой хоорондо болоһон хэлсээнүүд тухай Москваһаа абтаһан мэдээсэлнүүдые Даккын бүхы газетэнүүд нэгэдэхи хуудаһандаа толилно.

«Хоёр ороной хоорондо аша үрэтэй харилсаа холбооной хүгжэхэ байһанда совет премьер батаар этигэжэ байһанаа элирхэйлэн мэдүүлнэ» — иимэ гаршаг доро «Бангладеш обсервер» гэжэ ниислэл хотын газетэ хани барисаата хоёр ороной правительствые толгойлогшонорой хоорондо болоһон хэлсээнүүд тухай мэдээсэл тунхаглаа. Бэе бэеынгээ дотоодын хэрэгүүдтэ огто хамааралсангүйгөөр, бүрин адли эрхэтэй байлгын, бэеэ даанхай байдал хүндэлэлгын гол ёһонуудта үндэһэлэн, хоёр ороной хоорондохи харилсаанууд тогтоогдохо гэжэ А. Н. Косыгинай хэлэһэн үгэнүүдые газетэ онсолон тэмдэглэнэ. «Агуу ехэ Ленинэй түрһэн газар дээрэ, социализмын Эхэ орондо һайн һайхан сэдьхэлэй айлшалалга» — иимэ гаршаг доро Советскэ Союзда Муджибур Рахманай аяншалга тухай мэдээсэлнүүдые «Пипл» газетэ толилно. Хоёр ороной хүтэлбэрилэгшэдэй хоорондо хэлсээнүүдэй эхилһэн тухай мэдээсэхэ зуураа, Индостанай асуудалнуудые хэлсээ хэжэ, үнэн зүбөөр шиидхэхын түлөө, бүмбэрсэг дэлхэйн энэ районд бата бэхи эб найрамдал байгуулхын түлөө Советскэ правительство хододоо тэмсэдэг гэжэ газетэ тэмдэглэнэ.

ТельАвивай сэрэгэй хорото аашанууд

ДАМАСК. (ТАСС). Израилиин самолёдууд Сириин агаарай дайда руу хоёр дахин сүмэрэн ороход гэжэ һэдээд, Сириин истребительнүүд болон зенитнэ артиллеридэ намнуулжа арилһан байгаа гэжэ Сириин правительствын түлөөлэгшэ мэдээсэнэ.

Агаарта урагшагүйдхэдөө, Израилиин сэрэгэйхид Сириин газар дайдые хилэ дээгүүр артиллерээр буудажа эхилһэн байха юм.

Араб оронуудай хилэ шадар Израилиин зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хорото ааша гаргажа байһан ушар Азиин болон Африкын олохон оронуудай уур зэбүүрхэл хүргэһэн, тэдээндэ буруушаагдаһан байна.

Зэрлиг муухайгаар бомбодоно

НЬЮ-ЙОРК (ТАСС). «Фантом» түхэлэй Америкын самолёдууд демилитаризованно зоно шадар, мүн тэрээнһээ хойшоо 90-ээд километрэй зайда оршодог ДРВ-гэй газар дайдые ракетээр буудаа гэжэ Сайгонһоо ЮПИ агентство мэдээсэнэ.

«Б-52» гэжэ бомбардировщигууд Урда Вьетнамай Плейку, Контум провинцинуудай сүлөөлэгдэһэн районуудые мартын 3-най һүни хэдэн дахин бомбодоһон байна.

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

ДЕЛИ. (ТАСС). Пакистантай добтололсохогүй хэлсээ баталхые Инди оролдоходоо, энэ үүсхэлнай Пакистанай правительствын зүгһөө дэмжэгдэхэ аабза гээд найдана гэжэ Ассам штадта һунгалтын урда болоһон митинг дээрэ премьер-министр Индира Ганди мэдүүлбэ. Энэдхэг арад Пакистантай харилсаа холбоогоо һайжаруулха хүсэлэнтэй, тиимэһээ хэдынэйшье сагта, ямаршье газарта хэлсээ хэхээр бэлэмбди» гэжэ Индира Ганди тэмдэглээ.

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Вьетнамда эсэргүү, буруу һурэһэн политикаһаа арсаха, дэлхэйн энэ райондохи бодото байдалые мэдэрхэ эрилтэ американ хэблэл США-гай правительствын урда табина.

Оло ниитэ зон Урда Вьетнамдахи Тхиеугай ёһо гуримые дэмжэнэгүй, тэрэниие засагта байлгаха гэһэн ямаршье һэдэлгэ американ сэрэгүүдэй туһаламжагүйгөөр хосорон һалаха гэжэ США ойлгохо ёһотой гээд «Ньюсдей» газетэ бэшэнэ. Хойто ба урда вьетнамайхид ДРВ-гэй правительствые, Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствые дэмжэнэ гэжэ «Ньюсдей» тэмдэглэнэ.

БАРУУН БЕРЛИН. (ТАСС). Эндэ эд товарай үнэ сэн хүндэржэ байһаар. Статистикын тусхай баримтануудай ёһоор, нёдондо жэлэй энэ һарынхитай сасуулхада, февральда сагаан хилээмэнэй үнэ 10,8 процентээр, сырэй — 10 процентээр, зарим сортын мяханай — 6,4 процентээр, үндэгэнэй — 5 процентээр, саахарай 4,3 процентээр хүндэрөө. Городой транспортаар ябалгын сэн сенадай шиидхэбэреэр мартын 1-һээ мүн лэ дээшэлбэ.

РИМ. (ТАСС) Зүүнэй тала баридаг партинуудай, демократическа эмхинүүдэй түлөөлэгшэдтэ эсэргүү хорото ябуулгаяа Италиин шэнэ түхэлэй фашистнууд улам дэбэргэжэ байна. Мартын 2-ой үдэшэлэн «хара самсатан» Италиин Компартиин Калабрия областиин Пальмадахи секцидэ доболго хээ. Парламентын һунгалта болзорһоонь урид үнгэргэхын тула бэлэдхэл хэхэ эхин эмхинүүдэй секретарьнарай зүблөөнэй боложо байхада, фашис мунинханууд нэмэл сонхоор секциин байшан руу пистоледээр буудажа, дүрбэн коммунистые шархатуулаа. Буудагша бандидууд автомашинада һуужа, зугадаһан байна.

ДЖАКАРТА. (ТАСС). Классуудай байрын дуталдаһанһаа шалтагаалан, Индонезиин хэдэн зуугаад мянган үхибүүд һургуулида һураха аргагүй болонхой. Ороной тон ехэ провинциин — Хойто Суматрын түб Медан хотын мэрэй хэлэһэнэй ёһоор, бүхы үхибүүдые эхин шатын эрдэм һургуулитай болгохын тула жэлэй турша соо адагынь 100 һургуулиин байшан баригдаха зэргэтэй.

Орон дотор гэр байрын асуудал хэсүү бэрхэтэй байһаар. Жэшээнь, АНТАРА агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, орохо гэргүйшүүлые байраар хангахын тула жэл бүри 900 мянган түхай шэнэ байра баригдаха болоно гэжэ Түбэй Явын засагаархид тоолон тодорхойлоо ха юм.

Президентын шиидхэбэри

ВАШИНГТОН. (ТАСС). США-гай президент Р. Никсон Грецидэ америкынхидэй хүргэдэг сэрэгэй туһаламжые дахинаа һэргээхэ гэһэн шиидхэбэри абаба. Иимэ туһаламжые Холбооото Штадуудай конгресс энээнһээ урагша һара шахуу урид хориммжолһон байгаа. «Холбоото Штадуудай национальна аюулгүй байдалые хангахын тула» гэһэн шалтаг дурдаад, президент конгрессэй шиидхэбэриие болюулһан байха юм.

Шэнжэлэгшэдэй һанамжын ёһоор, Грециин засагаархидта үгтэхэ сэрэгэй туһаламжа энэ жэлдэ 70 миллион доллархоо үлүү болохо ха.

«ПРАВДА БУРЯТИИ» МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО

Нэгэдэхи хуудаһанда: КПСС-эй обкомдо, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ: «Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхознигуудай нэмэл бэшэг тухай». «Республикымнай үдэр» — подборко. ТАСС-ай һүүлэй мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: жэнгын шэнэ түхэл шар[...] Б. Ангархаевай статья. [...]райн аймагай партийна а[...] эдэбхитэдэй суглаанһаа. [...] орон доторнай.

Гурбадахи хуудаһанда: [...]тиин найдал уряална»—[...]даковой статья. Редакци[...]һэн бэшэгүүдһээ. ТАСС-[ай ма]териалнууд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: [Хи]лын саанаһаа. Һүүлэй [мэдээсэл]нууд.

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

ОРБИТА: 13.00 — Дамжуулгын программа. 13.05 — һүүлэй һонин. 13.15. — «Будильник». «Эжын вальс». — һурагшанарта зорюулагдаһан программа. 13.45 — «Элүүр энхэ» гэһэн программа. 14.15—«Хүгжэмтэ уулзалганууд». РСФСР-эй габьяата артистка Ольга Воронец дуулана. 14.50 — «Киноаяншалагшадай клуб».

УЛААН-ҮДЭ: 15.50 — «Пастель» — киноочерк. 16.00 — «Арадай уран бэлигэй бүхэсоюзна фестиваль»—Вильнюс хотоһоо дамжуулга. 17.30 — «Адам женится на Еве» — теле-зүжэг. 18.45 — [...] һонин. 19.00 — бү[...] наададаг хоккейгээр СС[СР-эй] чемпионат, «Динамо» (М[...]) — «Волга» (Ульяновск). [...] — агитбригадануудай ре[спуб]ликанска харалгада хаба[адагшадай] концерт. 20.15 — [...]тературна концерт.

ОРБИТА: 21.00 — [«...]ское лето» — уран һай[...] фильм. 22.30 — «США: [проб]лемы и политика». 23.00 [—] Хоккейгээр СССР-эй че[мпио]нат ЦСКА — «Спартак»[...]

ХОЕРДОХИ ПРОГРАМ[МА]: 17.30 — СССР-эй 50 [...]ойдо — «1924-дэхи он». [...] — «Үдэшын Улаан-Үдэ» -[...]легазетэ.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕ[В].

Манай адрес, телефонууд

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54[...] приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора[...] 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря—[...] отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—6[...] 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности[...] строительства—61-35, советского строительства и быта—6[...] культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, [...]формации—34-05, общественная приёмная—56-62, машин[...] бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.